

İZ
TARIM

harman
zamanı

GELİYOR

TUNÇ SOYER'İN
BEREKET DÖNGÜSÜ
hayata geçiyor

Neptün Soyer:
Üreterek
BİR'lik olalım

Vahap Seçer:
Mersin'in tarlada izi
Harmanda sözü var

Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır:
Türkiye Tarımı ve
Politikaları üzerine

'Gelecekte İZ'imiz olsun'

İZ TARIM 2021

İçindekiler

8

16

24

44

62

67

HASAT ZAMANINA DOĞRU...

Siyasi iktidarın 2002'den bu yana tahrip ettiği hemen hemen her şeyle ilgili, 31 Mart seçimlerinde bayrağı devralan başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere; CHP'li belediyelerin alternatif yaratmasının beklediği bir dönemden geçiyoruz. CHP Genel Merkezi'nin düzenlediği Tarımsal Kalkınma Zirvesi'ni duyduğumuzda, tam olarak bu şekillendi aklımızda. Zirve'nin nasıl geçeceğini hep birlikte göreceğiz. Ancak şimdiden şunu söylemek mümkün: Evet, beklenti var. Ve evet, CHP'li belediyeler alternatif yaratma konusunda arzulu ve çalışkanlar.

Politikayı az ya da çok takip edenler, yerel yönetimlerde elde edilen/edilecek başarının, iktidar değişikliğinin anahtarı olacağı/olabileceği konusunda hem fikir. Pandemi ve ekonomik kriz kısıcında ezilen milyonlarca yurttaş; yerel yönetimleri şimdiye kadar hiç olmadığınca yanlarında gördü

bu dönemde. Şimdi bir taraftan böylesi buluşmalarla tohum ekme, toprağı işleme, diğer taraftan da hasada hazırlanma zamanı.

Tüm bu değişim süreçlerinin parçası olma gayretindeki gazete ve dergimiz de bu buluşmaya kayıtsız kalamazdı. Elinizde tuttuğunuz bu sayı, hasat zamanına iz bırakmak isteyenlerin hazırladığı bir sayı.

Tarlada izi olmayanın, harmanda yüzü olmaz çünkü...

Mücadele etmeye devam edeceğiz, keyifle okumanız dileğiyle...

Ümit Kartal

İMTİYAZ SAHİBİ
Ege İz Gazete
Basın Yayın
Reklamcılık
San. ve Tic. A.Ş. adına
Ümit Kartal

İZ MEDYA
Yayıncılık
Koordinatörü
Murat Attila

Yazı İşleri Müdürü
(Sorumlu)
Yağız Barut

Genel Koordinatör
Özgür Coşkun

Reklam Müdürü
İbrahim Yoğurtçu

Haber Müdürü
Okşan Attila

HABER MERKEZİ
Nil Kahramanoğlu
Gizem Taban
Ömer Dinç
Şermin Çolak
Tuğçe Kaş
Efe Can Tan
Duygu Kaya

GRAFİK
Hürrem Karaoğlu

HUKUK DANIŞMANI
Av. Pınar Gürsoy Kılınç

Yönetim Yeri Adresi
Alsancak Mahallesi,
1478 Sk.,
Maliki İşhanı,
Kat:5 Daire: 503
(35220) Konak-İzmir

TELEFON
0232 502 44 88

E-MAIL
izgazete@gmail.com

BASIM TARİHİ
30.09.2021

Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım A.Ş.
İZGAZETE'NİN ücretsiz
ekidir.

BASIM YERİ
ENKİ MATBAACILIK
Tuna Mah. Sanat Cad.
No:41 Çamdibi –
Bornova / İzmir
Sertifika No: 35787

TELEFON
0232 469 51 00

Yazıların
sorumluluğu
yazarlarına aittir.

İzmir'in güçlü sesi

RADYO İZMİR
94.5

İZMİRLİNİN HABER KANALI 94.5'TE YAYINDA

PINARHANELİK SABAHLAR

Pınar Tosunoğlu,
gündemi konuklarıyla
yorumluyor.
Haftaiçi 07.00-09.00

13 AJANSI

Güncel konular, etkin
konuklarla ele alınıyor.
Haftaiçi saat 13.00

YOL ARKADAŞIM

Tümerkan Söğütü ko-
nuklarına günü
değerlendiriyor.
Haftaiçi 17.00

SAAT BAŞI HABER

Güncel gelişmeler, son dakika
haberlerinden saat başı
bültenleri ve 90 saniyede İzmir
turuyla haberdar olun.

MÜZİK, SPOR, EĞLENCE

Unutulmayan şarkılar, spordaki gelişme-
ler, eğlenceli dakikalar İzmirlinin kanalı
Radyo İzmir'de. **Radyo İzmir** 94.5'te

ÖNSÖZ

Bitkisel ve hayvansal üretimiyle Tarım; insanlık için dün olduğu gibi gelecekte de stratejik öneme sahip vazgeçilemez bir sektördür. Toplumun sağlıklı, yeterli, dengeli ve ucuz beslenebilmesi başta olmak üzere giyinme, barınma, sağlık ve ilgili tüm gereksinimlerinin temel kaynağıdır.

Özellikle de Kovid-19 salgını ve iklim değişikliği ile ülkeler, gıda egemenliğinin, gıda güvenliği ve güvencesinin ve dolayısıyla tarımsal üretimlerinin halkları için ne kadar yaşamsal önemde olduğunun bir kez daha farkına vardılar. Böylece stratejik öneme sahip olan tarım sektörü dünyanın bütün ülkelerinde özenle korunur, geliştirilir ve desteklenir. Ancak ne yazık ki ülkemizde özellikle son 19 yıldır AKP ve Saray rejiminin izlediği çokuluslu tekeli ve ithalatçı politikalar nedeniyle bu sektör sürekli olarak ihmal edilmekte ve geleceğimiz büyük bir tehlikeye sürüklenmektedir.

Ülkemizde, bir yandan yaşanan küresel salgın, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin olumsuz etkileri, su kaynaklarımızın yanlış, plansız ve kötü kullanımı, artan nüfusumuz, tarıma elverişli topraklarımızın konut, turizm, sanayi, madencilik ve benzeri faaliyetlere yönelik artan amaç dışı kullanımı, diğer yandan izlenen ithalatçı tarım politikalar ve gelir eşitsizliğinin büyümesi, halkımızın yeterli, dengeli ve ucuz gıdaya erişebilmesini her geçen gün daha da zorlaştırmaktadır.

2006 yılında TBMM’de hep birlikte destek vererek çıkardığımız 5488 sayılı Tarım Kanunu’nun 21 inci maddesinde, tarımsal desteklemeler için bütçeden ayrılan kaynağın, milli gelirin yüzde birinden az olmayacağı belirtilmektedir. Ne yazık ki, yıllardır bu kanunun emredici bu hükmü görmezden gelinerek üretime aktarılan destekleme miktarı son 14 yıldır olması gerekenin yarısına dahi ulaşamamıştır. Tarım Kanunu’nun çıktığı 2006 yılından bugüne kadar çiftçilerimize verilmesi gereken destekleme miktarı toplamda 376 milyar lira iken bunun sadece 165 milyar lirası ancak verilmiştir. Dolayısıyla çiftçilerimiz, kendilerine kanunun emrettiğinden de eksik verilmiş olan toplamda yaklaşık 211 milyar lira devletten alacaklı durumdadırlar.

Diğer yandan tohumda, gübrede, ilaçta, yemde, mazotta, elektrik ve diğer girdi fiyatlarındaki yıllık yüzde 50 ile 100’leri aşan artışlar karşısında çiftçinin eline geçen ürün fiyatlarının aynı kalması, üreticilerimizin toprağıyla ve hayvanlarıyla bağlarını da ne yazık ki koparmakta-

dır. Ürettiğinden para kazanamayan çiftçimiz, borçlanarak ayakta kalmaya çalışmaktadır.

Çiftçimiz tarımdan koparılmakta, gençler köylerini terk ederek tarım dışı alanlara yönelmekte, ekilebilir verimli tarım topraklarımız atıl kalmakta ve dolayısıyla egemenliğini yitirmiş dışa bağımlı bir tarımsal yapı ve üretim ortaya çıkmaktadır.

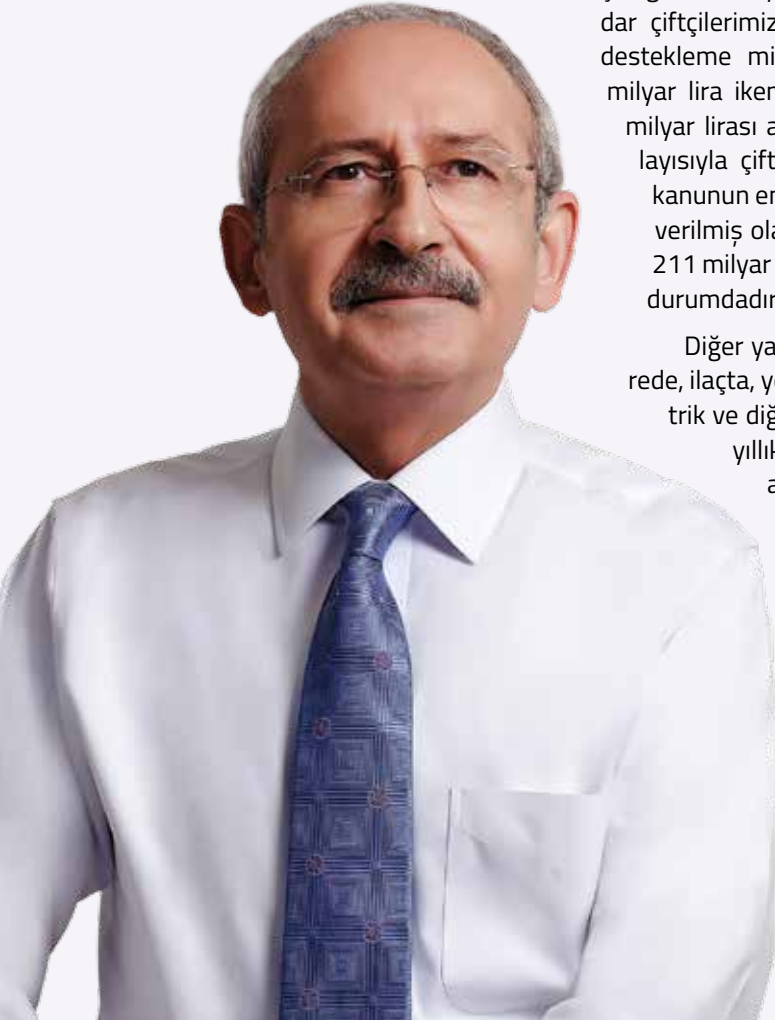
CHP iktidarında Tarımda üretim planlaması sayesinde halkımızın tüm ihtiyaçlarını karşılayacak miktar, kalite ve verimlilikte bir üretimi güvence altına alacağız. Çiftçilerimiz neyi ekeceğini ve kaçta satacağını önceden bilecek. Çiftçimizin bankalara olan kredi borçlarının faizlerini derhal silecek ve kalan anapara borçlarını ise onları zora sokmayacak vadede ödeme imkânlarını sunacağız. Toprağına değer katan ve onu koruyan çiftçilerimiz üretecek, ürettikçe emeğinin ve alın terinin karşılığını alacak ve bu sayede ülkemizde hiç bir yurttaşımız yatağa aç girmeyecek, geleceğimiz olan evlatlarımıza ithal ürün cenneti, bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmamış olacağız.

Akıl ve bilimin yolunda, emeğini ve alın terini ortaya koyan çiftçimizin, yeterli düzeyde desteklendiğinde, halkımızın gıda ihtiyacını karşılamının yanında önemli bir dışsatımcı ülke olmamızı sağlayacağını biliyoruz. Cumhuriyet’imizin kuruluşunda, kalkınmanın temeli ve lokomotif olan tarımın ve kırsal yaşamın bu duruma düşürülmesini de asla kabul etmiyoruz.

Ve yeniden diyoruz ki; Türkiye’nin gerçek efendisi üretici olan çiftçilerimizdir.

Kemal Kılıçdaroğlu

*Cumhuriyet Halk Partisi
Genel Başkanı*

**TÜRKİYE'NİN EN KÖKLÜ
TARIM KOOPERATİFLERİNDEN BİRİNİN
BAYRAKLI'DA OLDUĞUNU
BİLİYOR MUSUNUZ?**

**BAYRAKLI
BELEDİYESİ**

BAYRAKLI BELEDİYE BAŞKANI

SERDAR SANDAL

tarlada bizim de İZ'imiz olsun...

Murat ATTILA

İZ Medya Yayınlar Koordinatörü

attila.murat@gmail.com

Yaklaşık bir asır öncesinden sesleniyor Mustafa Kemal Atatürk;

"Milli ekonominin temeli tarımdır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca yayılmayı kolaylaştıracaktır.

Fakat bu çok önemli işi isabetle amacına ulaştırabilmek için ilk önce ciddi etütlere dayalı bir tarım politikası tespit etmek ve onun için de her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edebileceği bir tarım rejimi kurmak lazımdır. Bu politika ve rejimde yer alabilecek başlıca önemli noktalar şunlar olabilir:

Bir defa, memlekette topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Bundan daha önemli olanı ise bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın hiçbir sebep ve suretle bölünemez bir nitelikte olması, büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin işletebilecekleri arazi genişliği, arazinin bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus yoğunluğuna ve toprağın verim derecesine göre sınırlandırılması lazımdır.

Küçük büyük bütün çiftçilerin iş makinalarını arttırmak yenileştirmek ve korumak önlemleri vakit geçirmeden alınmalıdır...

Memleketi; iklim, su ve toprak verimi bakımından, tarım bölgelerine ayırmak gerekir. Bu bölgelerin her birinde, köylülerin gözleriyle görebilecekleri, çalışmaları için örnek tutacakları verimli, modern pratik tarım

merkezleri kurulmalıdır.

Başta buğday olmak üzere, bütün gıda ihtiyaçlarımızla sanayimizin dayandığı çeşitli hammaddeleri temin ve dış ticaretimizin esasını oluşturan çeşitli ürünlerimizin ayrı ayrı her birinde, miktarlarını arttırmak, kalitesini yükseltmek, üretim masraflarını azaltmak, hastalık ve düşmanlarıyla uğraşmak için gereken teknik ve yasal her önlem zaman geçirilmeden alınmalıdır."

Bu tespitleri okuduktan sonra Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek var mı?

Temel prensipler konulmuş, yapısal sorunlar teşhis edilmiş, tedavi için gerekli reçete hazırlanmış...

***

Cumhuriyet Halk Partisi'nin "CHP'li Belediyeler Tarım Zirvesi" düzenlediğini haber aldığımızda "bugüne sözümüz olmalı ki, gelecekte İZ'imiz olsun» diyerek kolları sıvadık. İstedik ki, çorbada bizim de tuzumuz bulunsun.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun tarihe not düşen baş yazısıyla elinize ulaşan bu dergi aynı zamanda geleceğe bir belge niteliğine de sahip.

CHP İzmir Milletvekili Prof. Dr. Kâmil Okyay Sındır'ın dergimiz sayfalarında yer alan makalesi ülkemiz tarımının bugün içinde bulunduğu durumu tüm çıplaklığı ile gözler önüne seriyor. Özellikle son 20 yılda ne gibi yanlışlıklar yapıldı,

gelinen noktada neler yapılabilir sorularına doyurucu cevaplar veriyor, CHP'nin tarım politikası hakkında da önemli konulara değiniyor.

***

İnceleme dosyamız ise İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ortaya koyduğu ve Başkan Tunç Soyer'in "Bereket Döngüsü" olarak nitelendirdiği "Bir Başka Tarım Mümkün" projesi. Kapsamlı bir şekilde bu projeyi en ince detaylarına kadar sayfalarımıza aktarmaya çalıştık.

***

Üreticilerin sesini duyurmak da basın mensupları olarak bizim görevimiz. İzmir'de 20 bini aşkın ortaklığa sahip 108 birlik ve kooperatifin sözcüsü İzmir Köy-Koop Başkanı Sayın Neptün Soyer ile uzun soluklu bir röportaj yaptık.

Ve CHP'li diğer belediyelerin tarım konusunda yaptıkları çalışmalara sayfalarımız yettiği ölçüde yer vermeye gayret ettik. Yaptıkları hizmetleri sizlere yansıtmak istedik.

Kimsenin yatağa aç girmeyeceği, üreten, ürettiğini hakça bölüşen bir Türkiye'de aydınlık sabahlara ulaşmak dileğiyle...

Türkiye Tarımı ve Politikaları üzerine

**Prof. Dr.
Kamil Okyay SINDIR**

CHP İzmir Milletvekili

ksindir@gmail.com

GİRİŞ

Devlet, Anayasamızda öngörül­düğü şekliyle; tarım arazileri ile çayır ve me­raların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırmalı ve bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri almalıdır.

Diğer yandan sağlıklı çevre­de yaşam hakkı da en temel insan haklarından birisidir ve Anayasamız hiçbir ayırım gözetmeksizin bu hakkı her bir yurttaşımız için güvence altına almıştır. Bu nedenle çevre kirliliği ve sağlıksız bir çevre oluşumu esas itibarıyla bir anayasa ihlali olup aynı zamanda bir suç teşkil etmektedir.

Oysa ki, özellikle son 19 yıllık AKP iktidarı döneminde söz konusu ana­yasal görev ve sorumlulukların yerine getirilmediğine, tersine toprağı, suyu ve havasıyla çevre kirliliğine, doğal ve kültürel yaşam alanlarının tahribatına

ve talanına ve eşzamanlı olarak ta­rımsal üretimin de küresel sermaye­nin güdümünde yok oluş süreçlerine ve politikalarına şahit olmaktadır.

İşte tam da bu nedenle, CHP'li belediyelerimiz merkezi yönetimin söz konusu yanlış politikalarına ve hatta politikasızlıklarına karşı yerel­de mücadele ederek sadece kentsel değil aynı zamanda kırsal kalkınma çalışmalarıyla dur demektedirler.

YOK OLAN TARIM TOPRAKLARIMIZ

Bilindiği gibi toprak, üretilen ve aynı zamanda yaşayan, can­lı, yenilenemez, doğal bir varlıktır. Toprağına sahip çıkmamız ve hem tarımsal, hem orman, hem kentsel, hem de kıyıları ile bir bütün olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Bu bağlamda, ülke topraklarımızın bir yandan amaç dışı ve yanlış kullanım ile diğer yandan da erozyonla ve kir­lilikle yok olduğunu da artık görme­miz gerekiyor.

Tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanılması ülkemiz coğ­rafyasının her sathının en önemli sorunları arasındadır. Sanayi tesis­leri, organize sanayi bölgeleri, tu­rizm tesisleri, konut yerleşimleri gibi

nedenlerle tarım alanlarımız sürekli daralmakta, tarımsal üretim dışına çıkmakta ve kullanılamaz hale gel­mektedir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu çıktığında, sözde tarım topraklarının korun­ması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi öngörülmüyordu. Ama maalesef, bu kanun yürürlüğe girdiği 2014 yılından günümüze kadar geçen sürede siyasal iktidarın sayısız düzenleme­leriyle tarım topraklarımızın "sözde kamusal fayda" nedeni öne sürüle­rek konut, sanayi, endüstri bölgeleri, madencilik, turizm ve benzeri faali­yetler için tarımsal üretim kapsamı dışına çıkarılmalarına şahit olmakta­yız. TÜİK verilerine göre; 2002 yılında 26 milyon 579 bin hektar olan tarım alanı, 2020 yılında 23 milyon 144 bin hektara geriledi. 2002'den günümüze kadar üreticiyi toprağı küstürülüp 3 milyon 435 bin hektar verimli toprağıımız üretimden koparıldı. Diğer bir deyişle, 2002 yılından günümüze sebze, meyve, nadas ve ekile­bilir tarım alanlarının toplamı TÜİK resmi rakamlarına göre yaklaşık 35 milyon dekar daralmış durumda ve her geçen gün yanlış tarım politika­ları nedeniyle de tarımsal üretimden kopuşlara dayalı olarak sürekli daral­mayı da sürdürüyor.

2002 yılında yaklaşık 65 milyon olan ülke nüfusumuz, 2020 yılında 83.6 milyona ulaşmış durumdadır. Diğer bir deyişle, ülkemiz nüfusu her yıl neredeyse 1 milyon artıyor. Bu ilave 1 milyonu doyuracak ek alanları yaratmak mümkün olmasa da hiç olmazsa mevcut alanların daralmasını önlemek ve bunun yanı sıra üretimde verim ve verimlilik artışı sağlayabilmek için önlemler almak gerekiyor. Ancak bırakalım artırılmıyor olmasını tersine tarım dışına çıkarılmaları sonucu tarım alanlarımız sürekli daralıyor.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu gereğince illerde kurulan ancak kamu hiyerarşisi altına görev yapan memurların çoğunlukta olduğu Toprak Koruma Kurullarının siyasal iktidar baskısı altında parsel bazında aldıkları kararlar sonucunda söz konusu parsellerin kolaylıkla tarım dışına çıkarılması, bütüncül korumacı yaklaşımdan uzaklaşılmasına ve tarım alanlarının farkında olunmadan azalmasına neden olmaktadır. Oysa bütün tarım alanlarının, mutlakmarjinal, sulu-kuru ve benzeri şekilde önceden arazi kullanım planlarına işlenmesi ve aynı arkeolojik sit alanları gibi Nazım İmar Planlarının ve Çevre Düzeni Planlarının da dikkate alınması suretiyle arazi kullanımına yönelik tarımsal sit alanlarının oluşturularak koruma altına alınması gerekir. Aynı

zamanda, büyükşehir ve ilçe belediyelerinin imar planlarında tarım topraklarını koruyucu önlem ve kararları da alması mutlak surette gerekmektedir.

Tarım topraklarımız üzerinde kaçak yapılaşmaların derhal ve kararlılıkla ortadan kaldırılması gerekir. Bu amaçla uydu teknolojilerinden de yararlanılabilir. Ayrıca aynı zamanda tarım topraklarının uzaklaşarak yok olmasına neden olan su ve rüzgâr erozyonunun da önlenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekir.

Topraklarımız, çiftçilerimize yeterli yayım ve eğitim amaçlı kamu hizmetlerinin verilememesi nedeniyle özellikle pestisit, mineral gübre ve çeşitli kimyasalların yanlış uygulanması sonucu kirletilmektedir. Toprak kirliliği ülkemizin her yerinde yaşanan ve sürdürülebilir tarımsal üretimin önündeki en önemli engellerden birisidir. Bir yandan sanayi, maden ve turizm tesislerinin yarattığı kirlilik ve bunun yanında da kentsel yerleşimlerden kaynaklanan kirleticiler, tozlar, gaz emisyonları gibi sebeplerle de çevre topraklarımız kirleniyor. Bu bağlamda çözüm için öncelikli üreticinin bilinçlendirilmesi gerekir. Ancak ne yazık ki kamusal yayım hizmetin içi boşaltılmış ve çiftçi ile bilgi kaynakları arasındaki kanallar yok edilmiş durumdadır.

Toprak kirliliğinin ilgili yönetmelikler uyarınca izlenmesi, toprak kirliliğine neden olan sanayi tesislerinin arıtma ve filtrasyon uygulamalarının zorunlu tutulması, gece-gündüz 24 saat kontrolü ve izlenmesi gerekmektedir. Toprak tahlillerinin her üretim kararı öncesinde mutlak surette yapılması ve gübre uygulamalarının tahlil sonuçlarına göre geliştirilen öneriler doğrultusunda yapılması da toprak kirliliğinin önlenmesi için gereklidir.

İşte yine tam bu noktada CHP'li belediyelerimiz, özellikle de Büyükşehir Belediyelerimizin üreticilerimize destek amaçlı kurmuş ve kurmakta oldukları toprak tahlil laboratuvarları sayesinde üreticilerimiz toprakları hakkında sağlıklı veri ve bilgilere erişebilmektedir.

KİRLENEN VE TÜKENEN SU VARLIKLARIMIZ

Yer altı ve yerüstü sularımız, çiftçilerimize yeterli yayım ve eğitim amaçlı kamu hizmetlerinin verilememesi nedeniyle kimyasalların (pestisit, mineral gübre ve diğer çeşitli kimyasallar) yanlış ve bilinçsiz uygulanması sonucu kirlenmektedir. Sularımız aynı zamanda sanayi ve turizm tesisleri ile kentsel yerleşimlerden kaynaklanan kirleticiler ve madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan asit maden drenajı sonucu ağır metal kirlenmesi nedeniyle de önemli ölçüde kirlenmektedir.

Bu kapsamda, çiftçi eğitim ve yayım hizmetlerinin, araç, yakıt ve uzman personel eksiklikleri nedeniyle oldukça sınırlı bir düzeyde kalan Tarım ve Orman Bakanlığı'mızın yanı sıra, CHP'li Büyükşehir ve İlçe Belediyelerimizin bağlı oldukları kanunlardan almış oldukları yetki ve sorumlulukla çiftçimizin hizmetine sunduklarını görüyoruz.

Diğer yandan, su havzalarımızdaki kirliliğinin ilgili yönetmelikler uyarınca izlenmesi ve su kirliliğine neden olan sanayi tesislerinin arıtma ve filtrasyon uygulamalarının zorunlu tutulması, izlenmesi, denetimlerin sürekli olarak yapılması ve ayrıca havza koruma alanlarında her türlü kirletici faaliyetlerin engellenmesi yaşamsal önemdedir.

Son yıllarda kuraklık sorunu nedeniyle ürün verim ve kalitelerinde düşüş ve ayrıca kullanılabilir sulama suyunun azalması sonucu sulamaya dayalı ürünlerde alan daralması yaşanmaktadır. Bu bağlamda gerek su varlıklarımızın doğru yönetimi gerekse de bitkisel üretim deseni planlamasının bu yeni koşullara göre yeniden ele alınması gereklidir.

Ayrıca, madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan asit maden drenajı, siyanür ve diğer ağır metallerin yaratabileceği su kirlilik riskinin çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz. İzmir'imizin tepesindeki Efem Çukuru'ndaki bir maden işletmesinin İzmir'in içme suyunun kirlenmesine yönelik yüksek riskini de görerek, çevre ve kent bilincinin de bu anlamda oluşturulması gerekmektedir.

Su havzalarının kirliliği ile ilgili yönetmelikler koruyucudur. Kirletici faaliyetlere önlemek anlamında önemlidir. Kuraklık sorununu yaşadık, yaşayacağız. Şu anki mevcut önlemler ile bu sorunu sadece durdurmak veya yavaşlatmak mümkün olmaktadır. Yeni önlemler alınmadığı takdirde, yer küre bazında bu sorun büyümeye devam edecektir. Kuraklık sorununa yeni bir başlık altında yer vermek isterim.

Ne yazık ki böylece bir yandan tarımsal alanlarımız ve esasen tarımımız yok olmakta diğer yandan da

yoksulluk, işsizlik, açlık ve bunların sonucunda köyden kente göç olgusu kentler için de ekonomik, sosyal ve kültürel bir sorun olarak etkisini göstermektedir.

KURAKLIK VE SU YÖNETİMİ SORUNU

Kuraklık; ihtiyaç duyulan yeterli ve temiz suya ihtiyaç duyulduğu yerde ve zamanda erişilememesi sorunu olarak tanımlanabilir. Bildiğimiz gibi yerküremizde olağan bir su döngüsü bulunmaktadır. Su normal açık yüzeyler olan göller, nehirler, denizler ve toprak yüzeylerinden buharlaşarak ve bitki ve canlıların terlemesiyle atmosfere çıkar ve iklim koşullarına bağlı olarak yağmur, dolu, kar olarak yer yüzüne geri döner. Söz konusu bu döngüdeki düzensizlikler, kimi coğrafyalarda seller, hortumlar, vb afetler olarak kendini gösterirken kimi bölgelerde de yetersiz ve zamansız yağışlar veya yağış eksiklikleri sonucu kuraklık olarak kendini göstermektedir. Kuraklık, 3 şekilde tanımlanabilir; meteorolojik, tarımsal ve hidrolojik kuraklık. Burada üzerinde durmak istediğim esas olarak "tarımsal kuraklık"tır, diğer bir ifadeyle, kültürü yapılan bitkilerin veya hayvanların gereksinim duyduğu suyun gerek kuru tarımda gerekse sulu tarımda toprakta ve su kaynaklarımızda yetersiz kalması durumudur.

Ülkemiz su kaynakları açısından su fakiri olmasına ramak kalmış, kişi başına düşen yıllık su potansiyeli yaklaşık 1.520 metreküp ile su kısıtı ülkeler sınıfına girmektedir. Ancak bir yandan artan nüfus, diğer yandan ise küresel iklim değişikliğine bağlı olarak 2030 yılında 1.100 metreküpe düşerek "su fakiri" olmamız kaçınılmaz görülmektedir. Kuraklığın en önemli boyutu ise yeryüzündeki özellikle bitki örtüsü ve tüm canlıların dört mevsim yaşadıkları normal iklim koşulları dışında düzensiz bir su döngüsü yaşanıyor olmasıdır. Hiç beklenmedik yerlerde ve zamanlarda seller yaşanırken, diğer bazı bölgelerde de yağış normallerinin çok altında iklim koşullarının yaşanıyor olmasıdır. Yağışların düzensizleştiğini ve bitki örtüsünün ve tüm canlı yaşamının tehdit altına girdiğini söyleyebiliriz. Kuraklık meselesini esasen bu açıdan ele almak gerekir.

İklim değişikliği önemli bir mesele ama kuraklık ve düzensiz yağışların sorumlusu sadece iklim değişikliği değil tabii ki. İnsan eliyle neden olunan ve özellikle artan fosil yakıt kullanımını nedeniyle atmosferdeki karbon oranının sanayi devriminden bugüne %35 oranında artmış olmasına ve ayrıca metan gazı, su buharı ve diğer çeşitli sera gazı emisyonlarının atmosferdeki artışlarına bağlı olan küresel ısınmanın yanı sıra yerküremizin

ısıtma ve soğuma periyotlarına dayalı doğal bir küresel iklim değişikliğinden söz edebiliriz. Diğer yandan, mevcut su varlıklarımızın gerek içme ve kullanma suyu tüketiminde gerekse madencilik, tarım ve diğer sektörlerde mürşif bir şekilde vahşice kullanımından kaynaklanan israfa dayalı bir kıtlıktan da söz edebiliriz. Aynı zamanda tarımsal üretimde su kullanımında kapalı sistem yerine açık kanallardan iletimi, tasarruflu tarımsal sulama teknolojileri yerine yüzey sulama yöntemlerinin tercih edilmesi sonucu aşırı su tüketimleri de söz konusu kuraklığın nedenleri arasında sayılabilir.

Türkiye'de 8,5 milyon hektar ekonomik olarak sulanabilir tarım alanı var. Bunun yaklaşık 6.5 milyon hektarı ancak sulanmakta, geriye kalan 2 milyon hektar potansiyel sulanabilir alan ise ekonomik anlamda sulanabilecek iken yetersiz kalan yatırımlar ve plansızlık nedeniyle henüz suyla buluşmamış durumda. Toplam ekilebilir tarım alanımızın yaklaşık 24 milyon hektar olduğu düşünülürken, ekonomik olarak sulanabilir tarım alanımızın bunun %35'i olduğunu, sulamaya açılmış olan tarım alanlarımızın da bunun %27'sini teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Dikkat edilirse ülkemizin ekilebilir alanlarının yaklaşık üçte ikisinde zaten sulu tarım

değil, kuru tarım yapılmaktadır. Yani ek bir sulama ihtiyacı olmayan, yağış rejimine dayalı bir üretim, kuru tarım, yapılmaktadır. Yağışların düzensiz olması durumu bugün Türkiye'nin belli bölgelerinde ciddi bir kuraklık tehdidi olarak yaşanmakta ve aynı zamanda gerek yeraltı gerekse yerüstü su kaynaklarımızda da ciddi bir düşüşe neden olmaktadır.

Suyu sadece tarımsal sulamada kullanılan bir kaynak, bir meta olarak görmemek gerekir. Su yaşamın temel kaynağıdır ve vazgeçilmez doğal varlığımızdır. Nehirlerimiz, göllerimiz, yer altı sularımız ve buralardan beslenen bitkiler, hayvanlar ve tüm canlı organizmalarıyla bir ekosistem oluşturur. Bu su kaynaklarını, inşa edilen baraj ve göletler nedeniyle kurutursanız o ekosistemi de yok edersiniz. Yapılan hidroelektrik santrallerin, göletlerin sağlayabileceği faydaların yanı sıra sürdürülebilir yaşam üzerinde olumsuz etkileri de söz konusudur. Bu nedendir ki, su varlıklarımızın yönetimine havza düzeyinde bakmak lazım.

Yerel Yönetimlerde Su Yönetimi üzerine Cumhuriyet Halk Partili Büyükşehir ve İl kendi görev, yetki ve sorumluluk alanları kapsamında kuraklık sorununun çözümüne, yerelde su tüketiminde tasarrufa dair önlemlere ve suyun doğru yönetimine

dair iradelerini ortaya koydular. Bu konuda plan ve projeler üretmek için bütün olanaklarını seferber ettiler. Su havzaları içerisinde yer alan illerin yerel ve merkezi yöneticilerinin, tabii ki devletin Tarım ve Orman, Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının, ilgili kurum ve kuruluşların, Devlet Su İşlerinin hem suyun havza ekolojisi açısından devamlılığını sağlamak hem de su kullanımında sağlıklı, doğru, adil bir planlama yapılabilmesi için kurumlar arası iş birliği içerisinde olmalıydılar.

Ne yazık ki bu konuda hiçbir önlem alınmıyor ve plansız, programsız gidiyoruz. En temiz enerji tasarruf edilen enerjidir. En temiz su tasarruf edilen sudur. Suyu tasarruflu kullanmamız lazım. Su tüketimimizin yüzde 70-75 arasındaki kısmını tarımsal amaçlı kullanan bir ülkeyiz. Su yerkürenin en temel doğal varlığıdır. Bu konuda önlem alınıyor diyemeyiz. Tarımsal sulamada devletin kurumlarıyla üzerine düşen sorumluluğu gereği gibi yerine getirdiğini söy-

leyebilmemiz maalesef zor. Tarım ve Orman Bakanlığımız da gerek tarla içi sulama hizmetlerinde gerekse su yönetimi konularında çiftçimize, üreticimize yeterli ve gerekli bilgiyi aktaramıyor ve bilinçlendiremiyor.

Tarla içi sulamada yüzey sulama, karık veya tava usulü sulama yöntemleri yerine kapalı sistem, damla sulama ve hatta toprak altı sulama teknolojisi yöntemlerine, fazla su kullanımını önleyecek sulama sistemlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda üreticiye eğitim verilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda, su kıtlığına, kuraklığa dayanıklı daha az suyla daha çok ürün alınacak tür ve çeşitlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Özellikle altın madenciliği, taş, mermer ocakları, nikel gibi birçok madencilik faaliyetleri, termik santralleri soğutma, yıkama, arındırma da ciddi anlamda su kullanıyorlar. Kimi yerde yeraltı, kimi yerde yerüstü su kaynaklarımızı tüketiyorlar. Tarımsal sulamada ihtiyaç duyulan suyun kaynağında azalmasına neden oluyorlar doğal olarak. İçme ve kullanma suyumuz kirlenirken, ekosistemimiz de olumsuz yönde etkileniyor. Yani suyun yönetiminin doğru ve dengeli bir şekilde yapılması gerekiyor.

Madencilik ne yazık ki temiz su kaynaklarımızı bir taraftan tüketirken diğer taraftan da suları kirlletmeye devam ediyor.

TAHRİP EDİLEN TÜRKİYE TARIMININ DURUMU

Üretimden Koparılan Türk Çiftçisi

Ne yazık ki ülkemizde tarımsal durum her geçen gün kötüye gidiyor. Üretim dışına itilen 35 milyon dekar 'ekilebilir' tarım arazisinin yanı sıra, son 18 yılda, 1 milyondan daha fazla çiftçimiz tarımsal üretimden, kadim meslek çiftçilikten ayrılmış durumda. Üreticiler içinde buldukları ekonomik sıkıntılar, yüksek girdi maliyetleri ve düşük ürün fiyatları karşısında daha fazla üretemez duruma gelmeleri nedeniyle topraklarını terk etmekte veya ödeyemedikleri banka kredi borçları nedeniyle ipotek altındaki toprakları da özellikle endüstriyel tarım işletmelerinin eline geçmektedir.

Yanlış tarım politikaları kırsal nüfusu her geçen gün azaltırken üreticilerimizi de tarımdan uzaklaştırıyor ve büyük kentlere göç nedeniyle daha büyük sosyal ve ekonomik sorunları da beraberinde getiriyor. Üretim toplumu olmaktan, tüketim toplumu olmaya doğru bir dönüşüm söz konusu.

Tarımsal üretimimizi garanti etmemiz ve artırmamız için üreticimizi desteklememiz ve ona umut vermemiz mutlak gerekliliktir. Ancak 2021 bütçesinde tarımsal destekleme için ayrılan pay 22 milyar Türk lirası olarak belirlenmiştir. Kaldı ki bu miktar 2020 yılı için bütçeye konulan ile tamı tamına aynı kalmıştır. Oysa ki 2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21 inci maddesinde, 'Tarımsal destekleme programlarının finansmanı bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılan kaynak, gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olamaz' denilmektedir.

2019 yılı bütçesinin yüzde 0,45'i tarımsal desteklemelere ayrıılırken, bu

2020 için yüzde 0,39'da kalmıştır. Yıllardır bu kanunun emredici bu hükmü görmezden gelinerek üretime aktarılan destekleme miktarı son 14 yıldır olması gerekenin yarısına dahi ulaşamamıştır. Tarım Kanunu'nun çıktığı 2006 yılından bugüne kadar çiftçilerimize verilmesi gereken destekleme miktarı 376 milyar lira iken bunun sadece 165 milyar lirası ancak verilmiş ve esas itibarıyla çiftçilerimiz, kendilerine kanunun emrettiğinden eksik verilmiş olan toplamda yaklaşık 211 milyar lira devletten alacaklıdır.

2020-2021 arasındaki Merkezi Yönetim Bütçe büyüklüğünde artış oranının yüzde 22.88 olması teklif edilirken Tarımsal Desteklemelerin 2020 yılına göre aynı kalması da asla kabul edilemez. Ayrıca 2021 yılı Bakanlık bütçesinde artması beklenirken; mazot ve gübre desteğinin 229 milyon lira düşürülmesi, hayvancılık desteklerinin 558 milyon lira düşürülmesi, arz açığımızın olduğu ürünlere ödenen desteklerin 252 milyon lira düşürülmesi de açıklamaya muhtaç.

Devlet desteklerinden yasal olarak hak ettiği desteği alamayan ve ürettiğinden para kazanamayan çiftçi, borçlanarak ayakta kalmaya çalışmaktadır. 2002 yılında 2.4 milyar TL olan çiftçi borçları, 2021 yılı Temmuz ayı itibarıyla yaklaşık 111,7 milyar lirası kamu bankalarına, 37 milyar lirası özel bankalara, 11 milyar lirası Tarım Kredi Kooperatiflerine olmak üzere yaklaşık 160 milyar lirayı bulmuş durumda. Akaryakıt istasyonlarına, ilaç/gübre bayilerine veresiye borçları ve hatta tefecilere olan kayıt dışı borçları da dikkate alınırsa tarım üreticilerimiz yaklaşık 200 milyar lirayı bulan bir borç yükü altında yok olmaktadır. Çiftçilerin Tarım Kredi'ye olan borçlarını, özellikle tarımsal üretim için kullandıkları bilinmektedir. Gübre, mazot, tohum, ilaç gibi üretimin temel unsuru girdi kalemlerinde borçlarını ödeyemedikleri için çiftçilerin üretim araçları, maalesef Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından haczedilmektedir. Üretim araçları elinde olmayan çiftçinin üretim yapıp para kazanması ve borçlarını ödemesinin de mümkün olamayacağı ortadadır.

o r a n

Tarımda izlenen ithalatçı politikaların yanında tohumda, gübrede, ilaçta, mazotta ve elektrik fiyatlarındaki yüzde 50 ile 100'leri aşan fiyat artışları, kanatlı, süt ve et üretimindeki yem fiyatlarında son iki yıl içerisinde %200'lere varan artışlar ve karşılığında değişmeyen ürün fiyatları üreticilerimizin toprağıyla ve hayvanlarıyla bağlarını da ne yazık ki koparmaktadır.

Üretimden kopartılan üreticilerimizi tekrar tarlasına, hayvanlarına döndürebilmenin ne denli zor olduğu bilinmektedir. Bu nedenledir ki, üretten çiftçimize daha çok sahip çıkmalı, toprağı ve hayvanları ile barışık kalmasını sağlamalı ve bunun için de gereken desteği sağlamalıyız.

Pandemi şartlarında sofralarımızdan gıdayı eksik etmemek için özveriyle çalışan çiftçilerimizin, daha da fazla desteğe ihtiyaçları olduğu açıktır. İktidar, derhal üreticilerimizi desteklemeyi bırakmalı ve tersine desteklemelidir.

Tarım Ürünlerinde İthalatçı Politikaların Tahribatı

Tarım, Türkiye'nin en stratejik, yaşamsal, vazgeçilmez ve sürdürülebilir olması gereken sektörlerinin başında gelmektedir. AKP iktidarında, 2003-2020 döneminde tarım ürünleri ihracatımız 83 milyar dolarken ithalatımız 114 milyar dolar oldu ve tarım ürünlerinde 31 milyar dolar net dış ticaret açığı verdik. İktidarınızda bitkisel ürünlerde ithalatımız yaklaşık 5,6 kat, hayvancılıkta ithalatımız yaklaşık 17 kat arttı ve ithalatı yapılmayan hiçbir ürün kalmadı. Anadolu köylüsü yok edilirken, ithalata dayalı politikalarla yabancıların çiftçisi zengin edildi. Ülkemiz tarım ürünlerinde ithalat cenetine çevrilirken, çiftçimiz ise borç batağına sürüklendi.

Örneğin sadece Buğday gibi en temel ürünümüzde bile ithalatçı konumdayız ve 2019 yılında dünyada en fazla buğday ithal eden ülke olduk. Bu ithalat için, Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında un sanayimizde değerlendirip işlenmiş buğday olarak un ihracatı yapıyoruz diyerek mazeret üretiyorlar. 2020 yılı itibarıyla işlenmiş

buğday ihracatı ile açıklanamayan 2,3 milyon ton buğday ithalatımız olduğunu biliyoruz. Oysa ki, buğdayda üretim, dış ticaret ve tüketim verilerine baktığımızda iç tüketim açığımızda ithalat ile kapatıldığı görülecektir. AKP Döneminde toplamda 72 milyon ton buğday ithal etti ve karşılığında 19 Milyar dolar, bugünkü kur karşılığı 160 Milyar lira sadece buğday ithalatına para ödedik. Buğdayın anavatanı olan bu topraklar, böyle anılmayı hak etmiyor. Buğday bir yana, AKP iktidarı döneminde sadece saman ithalatına aktarılan para 21 milyon doların üzerinde olduğunu unutmayalım. En önemli sanayi üretim ve ihracat sektörlerimizden tekstil ve konfeksiyon sanayisinin hammaddesi olan ve lif uzunluğu ve dayanımı itibarıyla dünyanın en kaliteli pamuğunu kendi topraklarımızda rahatlıkla yetiştirebilecek potansiyelimiz ortadayken 2020 yılında pamuk ihtiyacımızın yaklaşık üçte ikisini, 1,1 milyon ton pamuğu, başta Amerika ve Yunanistan olmak üzere çeşitli ülkelerden ithal ederek karşılığında 1,7 milyar dolar para ödedik. Arpa, çeltik, mısır, soya, ayçiçeği vb yem ve yağ bitkileri, baklagiller, tütün, soğan, patates ve daha nice bitkilerde durum ne yazık ki hiç te farklı değil.

Hayvansal üretimdeki ithalatçı politikalar da hayvansal protein ihtiyacımızı ithalat yoluyla karşılamaya neden oluyor. AKP iktidarı döneminde aynı şekilde canlı hayvan ithalatında da durum aynı. Geçmiş 18 yılda toplamda yaklaşık 5,4 milyon büyükbaş ve 3,1 milyon küçükbaş hayvan ithalatı karşılığında 7,6 milyar dolar, günümüz kuruyla yaklaşık 66 milyar lira para ödenmiştir.

"Paramız var ki ithalat yapabiliyoruz" anlayışında olan bir Tarım ve Orman Bakanı'nın olduğu bir ülkede kendine yeterlilikten net ithalatçı durumuna düşülmesine de şaşmamak gerekir.

YEREL YÖNETİMLERİN SORUMLULUKLARI Sürdürülebilir Yaşam Odaklı Belediyeler

Belediye, ilgili kanunlarda, çeşitli

mevzuatlarda ve dokümanlarda, "belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan bir karar organı, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mahalli özerkliğe sahip, kamu tüzel kişisi" olarak tanımlanıyorsa da böylesi bir tanımın günümüz koşullarında pek yeterli olmadığı söylenebilir. Zira, bu ifade belediyelerin "insan odaklı" ve sadece belde sakinlerinin sorunlarına yönelik var olduğu gibi bir anlam taşımaktadır. Oysa insan, içinde yaşamını sürdürmeye çalıştığı doğanın bir parçasıdır ve bu nedenledir ki belediyeler "doğal çevrenin, ekosistemin ve canlı ve cansız yaşamın" gereksinimlerinin bütünsel, dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde karşılanabilmesi için tanımlanmalıdırlar.

Benzeri bir şekilde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'ne göre sağlıklı bir kent olarak tanımlanabilmek için;

Konut nitelikleri dahil olmak üzere, yüksek kalitede temiz ve güvenli bir fiziki çevre.

Günümüzde kararlı, ancak geleceğe yönelik olarak sürdürülebilir özellikte bir ekosistem.

Elbirliğiyle destekleyen ve zarar vermeyen bir kır/kent toplumu.

Yaşantıları, sağlıkları ve iyiliklerini etkileyen kararlara, toplumun yüksek düzeyde katılımı.

Bütün hemşerilerin yiyecek, su, barınma, gelir, güvenlik ve iş gibi, temel gereksinimlerinin karşılanması.

Çok değişik erişim, etkileşim ve iletişim şansıyla çok çeşitli yaşantı ve kaynaklara ulaşabilme.

Çeşitli yaşamsal ve yeniliklere açık kent ekonomisi.

Kentte yaşayanlar ile diğer kişi ve grupların kültürel ve biyolojik miras-

ları ve geçmişle bağlarının güçlendirilmesi.

Optimal seviyede, uygun halk sağlığı ve hasta bakım hizmetlerine herkesin ulaşabilmesi.

Yüksek sağlık düzeyi (yüksek düzeyde olumlu sağlık ve düşük hastalık düzeyleri).

sağlanmalıdır.

Belediyelerin bu konulardaki öncü ve sürdürülebilir çalışmaları büyük önem taşıyor. Belediyeler, çevre sağlığı performansını artırmak için hizmet ettikleri toplumda çevre duyarlılığını yaratmalı diğer yandan kendi çevre sağlığı performanslarını analiz etmelidirler. Enerji, su, doğal varlıklar/kaynaklar, atıklar, geri dönüşüm, kirlilik, biyo-çeşitlilik konularındaki politikalarını mutlaka gözden geçirmelidirler. Durum analizi yapılmalı, etkili bir toplumsal katılım sağlanmalı ve bunun gereği olarak önceliklerini belirlemelidirler.

Politika önceliklerini ve eylem planlarını oluştururken, doğal yaşam odaklı olmalı, eşitsizlikleri belirleyerek ortadan kaldırmalı, kamu/

özel/STK işbirlikleri ve ortaklıklar geliştirmeli, karar mekanizmalarında katılımcı demokratik anlayışı egemen kılmalı, risk analizlerini yaparak gelecekteki olası potansiyel sorunların önüne geçebilmeli, uluslararası kişi/kuruluşlarla eşgüdüm sağlamalı ve sonuç olarak sürdürülebilir yaşama saygı duymalıdır.

AKP İKTİDARINDA KIR VE KÖY YAŞAMINA VURULAN DARBELER

2005 yılında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasının ve sözde reform adıyla getirilen ve "devleti kırsaldan uzaklaştıran" 5000'li yasaların büyük bir yanlış olduğunu belirtmeliyim. Köy Hizmetlerinin kapatılmasıyla kırsal yerleşimlerimiz altyapı ve üst yapı yatırımlarından mahrum bırakılmışlardır. Karda, kışta, tipide köy yollarını açan, köy yollarının yapımını, bakımını, onarımını üstlenen, köylere su ve benzeri her türlü hizmeti götüren büyük bir yatırımcı kuruluşumuz olan Köy Hizmetleri, tüm yetişmiş, uzman personeliyle, altyapısıyla, makinalarıyla, tüm araç ve gereçleriyle darmadağın edildi. Oysa ki Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü veya Karayolları Genel Müdürlüğü benzeri büyük ve köklü bir kurumdur. Bu kurumun dağıtılmasıyla görevleri hiçbir deneyimi, yeterli kapasitesi ve finansman gücü olmayan İl Özel

İdareleri'ne devredildi. Ve sonuç olarak köylerimiz tüm bu hizmetlerden maalesef yoksun bırakıldı. Köklü bir kuruluşu yerle bir eden AKP iktidarı henüz 3. yılında köye, köylüye çarpık bakışını açık bir şekilde sergiledi. Kısaca, bir geleneği yok etti.

AKP iktidarının kırsal yaşama vurduğu diğer büyük darbenin 6360 sayılı Bütünşehir Yasası'yla geldiğini söyleyebilirim. Bu kanunla büyükşehirlerdeki, köy ve belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırıldı, köyler ve beldeler isimleriyle mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyelerine katıldı. Köylerin yarısına kilit vuruldu, köyler boşaldı. Bu kanunla kırsal alanların; tarımsal nitelikleri yok sayılarak kentsel yerleşimlerden onları ayıran özellikleri, ayrıcalıkları, sahip oldukları ortak taşınır ve taşınmaz malları, mera alanları, diğer tüm hak ve yetkileri ellerinden alınarak şehir merkezleriyle tamamen aynı statüye getirildi. Kırsal alanların tarımsal üretim faaliyetleri sekteye uğratıldı ve köylerde artan hayat pahalılığı yaşamamıza bir hal aldı. Emlak vergisi, gelir vergisi, harçlar, su, yol, kanalizasyon vb. kamu harcamalarına katılma payları şehir merkezleriyle bir tutuldu. Köy yaşamları derinden sarsıldı, yaşam hiç olmadığı kadar zorlaştı.

2020 yılında Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle köy ve beldelerin yeniden kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alana geç-

bilmeleri için adım atılmış olsa da bu düzenleme yetersiz kalmış ve gasp edilen köy taşınır ve taşınmazlarını geri getirmemiştir. AKP tam olarak bir yanlışa son vermese de, 6360 sayılı kanunla getirilen değişikliklere olan itirazlarımızı tam anlamıyla karşılamıyor olsa da; büyükşehirlerdeki mahalle statüsünde olmakla birlikte kırsal niteliğini devam ettirmekte olan yerlerde yaşayan vatandaşlarımıza uygulanan çeşitli vergi ve ödeme avantajları getiren bir düzenleme, bizim de desteğimizle kanunlaştı. Ancak bu düzenleme köylerimizin gasp edilen taşınır ve taşınmazlarını geri vermiyor ne yazık ki. Bugün köylerimizin yaşadığı sorunların, sıkıntıların temelinde köye ve köylüye üvey evlat muamelesi yapan AKP zihniyeti var. 20. yüzyılın neoliberal politikalarının mahsulü olan iktidar üreticisi toprağına ve köy yaşamına küstürdü, tarımı güncel siyasetin bir aracı ve oyuncuğı haline getirdi.

Neyse ki emeğini, alın terini bereketle harmanlayan tüm köylülerimizin yanında CHP'li büyükşehir, il ve ilçe belediyelerimiz var. Köylülerimizin ihtiyaçlarına, taleplerine tüm imkanlarıyla yetişmek için çabalıyorlar. Köylerde, yürütmenin, iktidarın boşluğunu CHP'li büyükşehir, il ve ilçe belediyelerimiz dolduruyor, her zaman köylülerimizin taleplerine yetişmek, köylere hizmet götürmek için insanüstü bir çaba ile çalışıyorlar. Siyasal iktidarın köy yaşamına, köylümüze ve tarımsal üretime darbe vuran bu düzenlemelere son verecek ve yaratılan tüm tahribatı düzeltereğiz. Kimsenin şüphesi olmasın.

TARIM PROGRAMIMIZ NASIL OLMALI?

Tarımsal üretimde; gıda egemenliğini çok uluslu şirketlerin tekeline terk etmiş olan, üretim yerine ithalatı önceleyen, plansız ve programsız sürdürülen, üretimde kendine yeterliliğini yitirmiş, girdilerde dışa bağımlı, yerel çeşitlerini korumaktan aciz, üreticisini sahipsiz bırakarak yok olmaya terk etmiş, kır ve kent arasındaki ekonomik ve sosyal uçurumu derinleştiren, küçük üreticileri yok sayan ve hatta örgütlenmele-

rinden rahatsızlık duyan, üretimde verimlilik ve kalite artışı öngörüsünden yoksun, tüketicilerin sağlıklı, yeterli ve ucuz gıdaya erişimiyle ilgili bir derdi olmayan, tarım topraklarının her geçen gün tarım dışı alanlara çıkarılmasına ekosistemin yok edilmesine göz yumun ve hatta umursamayan, kırsal yoksulluğu ortadan kaldırmak yerine daha da derinleştiren AKP iktidarının yaratmış olduğu bütün bu tahribatın düzeltilebilmesi için her şeyden önce;

Halkımızın yeterli, sağlıklı, ucuz ve erişilebilir gıda ihtiyacını ithalat ile değil üretmekle karşılaması öncelenmeli,

Gerek bitkisel, gerekse hayvansal üretimde çeşitlilik, miktar ve kalite açılarından yeniden kendine yeterli bir ülke olabilmemizi sağlayacak olan planlama çalışmaları yapılmalı,

Kır ve kent arasındaki ve bölgeler arasındaki farklılıklar ortadan kaldırılarak ekonomik ve sosyal refah düzeyi eşitlenmeli,

Küresel iklim değişikliği ve kuraklık sorununun bilinciyle üretim ve yatırım önceliklerini belirleyen planlamalar yapılmalı,

Yerel çeşitlerimize sahip çıkarak onları gelecek nesillere taşıyacak uygulamalara öncelik verilmeli,

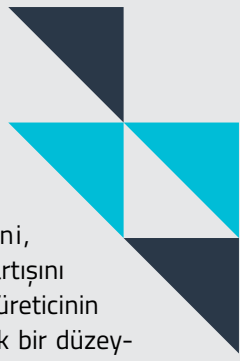
Üreticilerimizin ihtiyaç duyacakları doğru ve yeterli bilgiye erişimlerini ucuz ve hızlı bir şekilde sağlamak üzere teknoloji, uzman personel ve tarımsal yayım alt yapısı sağlanmalı,

Topraklarımızın, havamızın ve suyumuzun korunması yaşamsal bir mesele olarak görülmeli,

Doğal afetlere karşı üreticilerimizi koruyan sigorta güvence sistemi sağlanmalı,

Küçük işletmelerimizin yaşayabilmesi için kooperatifleşme başta olmak üzere doğru örgütlenme modelleri desteklenmeli,

Tarım ve gıda ürün piyasaları sürekli olarak izlenmeli, kontrol ve güle eden mekanizma ve uygulamalar ile piyasalarda istikrar sağlanmalı ve üreticilerimiz alıcılar karşısında korunmalı,

Tarımsal desteklemeler; doğru ürün desenini, üretimin planlanabilmesini, verim ve kalite artışını ve aynı zamanda üreticinin refahını sağlayacak bir düzeyde uygulanmalı,

Tarımsal destekleme bildirimleri üreticilerin üretim kararlarını verebilmesine yardımcı olacak zamanda açıklanmalı ve destekleme ödemeleri de üretim sürecinin ihtiyaç duyduğu zamanda yapılmalı,

Tarımsal üretim girdilerinde yeterli ve doğru destekleme uygulamaları hayata geçirilmeli, destekleme ödemeleri milli gelirin en az %2'si kadar olmalı, mazot, elektrik ve benzeri üretim girdilerinde ÖTV ve KDV kaldırılmalı,

Çiftçilerimizin kamu ve özel bankalara olan borçlarının faizleri sıfırlanmalı ve anapara ödemeleri en az 2 yıl sonrasında başlayacak şekilde uzun vadeye yayılarak üreticilerimizin borç yükünden hızla kurtarılması mutlak surette sağlanmalı,

Toprak ve su gibi sınırlı olan üretim kaynaklarımızın ve meralarımızın korunumu, ıslahı ve rasyonel kullanımı sağlanmalı,

Tarıma dayalı sanayinin gelişimi ve tarımsal üretimde katma değer artışını sağlayacak desteklemeler öncelenmeli,

Tarım makinaları ve teknolojilerinde çağın gereklerini yakalayan ve hatta önderlik eden uygulamalar teşvik edilmeli,

Tarımsal Ar-Ge projeleri desteklenerek, tarımsal üretim teknolojilerini ithal ederek kullanan değil üreterek ihraç eden bir ülke konumuna gelinmeli,

Kuşkusuz, tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için üreticisini ve halkını seven, doğasına, çevresine ve ekosisteme sahip çıkan bir siyasal irade ve sürdürülebilir bir tarım programına ihtiyaç bulunmaktadır.

TOHUM TOPRAKLA BULUŞMALI
dođduđumuz yerde
DOYABİLMELİ

**GIDA EGEMENLİĞİMİZİ
KORUMALI**

üreterek birlik olmalıyız

*KÖY-KOOP (İzmir Tarımsal Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı
Kooperatifler Birliği) Başkanı Neptün Soyer, hedeflerini,
projelerini, umutlarını İZ TARIM'a anlattı...*

İZ TARIM

İzmir'de tarım ve kooperatif denilince ilk akla gelen isimlerden biri de kuşkusuz Köy-Koop (İzmir Tarımsal Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği) Başkanı Neptün Soyer. Yaklaşık 20 bin ortağa sahip 108 tarımsal kalkınma kooperatifinin birlik başkanı olarak görev yapan Neptün Soyer ile İzmir tarımını, ülke tarımının genel sorunlarını, Köy-Koop'un projelerini, İzmir Büyükşehir Belediyesi ile yapılan işbirliğini konuştuk.

Öncelikle Köy-Koop'un logosuyla başayalım söyleşimize. El ele tutuşmuş bir kadın ve erkek figürü. Demek ki Köy-Koop bildiğimiz klasik kooperatifçilik anlayışının dışında güçlü bir de mesaj vermek istiyor. Logonuzdan yola çıkarak mücadelenizi anlatır mısınız?

NASA, 1972 yılında dünya dışı hayatların varlığını araştırmak için bir çalışma yapmış. Uzayda var olduğu olası medeniyetlere, dünyadaki insan medeniyetini simgesel olarak anlatmak da istemiş. Fakat dünyada 7 binden fazla dil var, farklı dinler var, dolayısıyla dünyadaki bu medeniyeti nasıl anlatacaklarına bir türlü karar verememişler. Yazar Carl Sagan buna ustaca bir çözüm getirmiş. İnsan medeniyetinin temelinde ne dilin ne dinlerin ne teknolojinin ne mabetlerin ne de beton gökdelenlerin oldu-

ğunu, dolayısıyla böyle bir sembol olamayacağını söylemiş. Çünkü insanlık tarihi bir kadın ve bir erkekle başlamış. Sonunda herkesi de ikna etmiş bu konuda ve böylece NASA'nın uzaya yolladığı öncü plağın üzerine bu gezegendeki uygarlığımızın temeli, simgesi olarak çöp bir kadın ve çöp bir erkek sembolü işlenmiş.

Hiçbir şey sadece kadına ya da sadece erkeğe mal edilemez. Hele tarımda. Kadınlara erkek her zaman omuz omuza çalışan ve üretendir. Bu 12 bin yıl önce Göbeklitepe'de de böyleymiş. Şimdi de böyle. Kadını yeni keşfettiğimizi mi düşünüyorlar, ben gerçekten bu konuda üzülüyorum. Zaman zaman sinirleniyorum, kırılıyorum. Üretirken hayatı paylaşırsanız omuz omuza olabiliyoruz. Bunu söz masalarında, karar alma mekanizmalarında, kooperatif yönetimlerinde de görmek gerekli.

Benim hep söylemeye çalıştığım kooperatifleşmede, ortaklıklardaki dengiyi sağlamak. Kadın erkek eşitliğini sağlamak ve kooperatif yönetimlerinde, ortaklarda yine kadın erkek eşitliğini masaya oturtmak. Kadın erkek ayırmadan adil ve eşit temsil. İzmir Köy-Koop birliğinin kurucularına buradan minnettarlığımı, saygımı gönderiyorum. Onların Köy-Koop'u kurarken eşitliğe bu kadar önem vermesi bizim de önümüzü açan, bize ışık tutan bir vizyon. Logomuz da bu vizyonu anlatıyor.

Mustafa Kemal Atatürk'ün açmış olduğu yolda yürüyen bir şehir İzmir. O yolda yürüyen yerel yönetimler, o yolda yürüyen kooperatifçilik anlayışına sahip dayanışma içinde, yerel yönetimlerle ortaklaşa çalışabilen, yasalar çerçevesinde güçlü bir Köy-Koop Birliği'ne sahip İzmir...

İzmir'de kırsalda yaşayan ve tarımsal faaliyetlerini sürdüren ciddi bir nüfus var. Tarımın bunca sıkıntısına rağmen, İzmirli üreticiler ve kırsalda yaşayanlar bir yol mu buldu, bir yol mu açtı? Bunun sırrı sizce ne?

İzmir tarımsal faaliyetlerdeki başarısı yeni değil. 1800'lü yıllardan başlayan bir çalışma, bir araya gelme, önem verme durumu var. Şöyle ki 1915'de Ege'de incir müstahsillerinin bir araya gelmesi de İzmir limanındaki ticareti de etkilemiş.

Daha sonra 1920'de Mustafa Kemal Atatürk, kooperatif şirketler kanununu yazıp bunu meclise getirmiş ve kooperatifleşmenin önemini vurgulamış. Özellikle köylerde çalışan öğretmenlerin kooperatifleşmeyi öğrenerek köylülere anlatmasını istemiş ve 5. Maddeye yazmış.

Mustafa Kemal Atatürk Erzurum ve Sivas kongrelerinden sonra İzmir'de 1923 yılında bir iktisadi kongre düzenlemiştir. Bu kongrede Ticaret Odası'nda yaptığı konuşmada **"birleşmede fayda vardır"** sözleriyle kooperatifleşmenin önemini ortaya koymuştur. Güçlüyle güçsüzün birleşmesinden değil güçsüzlerin bir araya gelerek kooperatifleşmesinden bahsetmiştir. Çünkü derki **"Bir güçlüyle bir güçsüz bir araya geldiğinde güçlü güçsüze baskı uygulayabilir..."** O yüzden küçük küçük köylerdeki üreticilerin bir araya gelerek kooperatifleşmesi gerektiğini İzmir İktisat Kongresi'nde söylemiştir.

İzmir'in coğrafi yapısına baktığımız zaman, diğer illere nazaran ilçeler ve merkez ilçeler ile merkezde yaşayanların hala bağı devam etmekte. Kentte yaşasa da mutlaka ilçedeki akrabaları ile bağına koruyabilmekte. Burada yerel yönetimlerin ilçelerde var olan hayatı kolaylaştırıcı çalışmaları da çok önemli. Üretim yollarının yapılması, üretim aşamasında ve markalaşma sürecinde, mamule dönüşme sürecinde yerel yönetimlerin, İzmir Büyük-

şehir Belediyesi'nin verdiği destek önemli. Bu unsurlar bir araya geldiğinde, insanlar doğduğu yerde doyunca kırsalda hayat devam edebilir. Kente gelmek ya da bir sağlık sorunu olduğunda hastaneye ulaşmak, bunlar İzmir kırsalında çok büyük sorunlar teşkil etmiyor.

Köy-Koop bu sürecin neresinde yer alıyor?

Biz İzmir Köy-Koop Birliği olarak yaklaşık 20 bin ortağımız ve 108 tarımsal kalkınma kooperatifiyle kooperatifler arası iletişimi güçlü tutmaya çalışıyoruz. Ürünlerin pazarlanmasında İzmir Büyükşehir Belediyesi ile daha koordineli çalışmalarını sağlıyoruz. Yerel yönetimlerin üreticiden doğrudan alım yapmasını sağlayan 4734 sayılı yasanın en iyi şekilde uygulanması için Büyükşehir Belediyesi ile beraber çalışıyoruz. Bu o kooperatifin ürettiği ürünü pazarlanmasını da kolaylaştırdığı için üretici kente göçmeyi düşünmüyor. Aynı zamanda kırsalda Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu öyle güzel projeler var ki. 'Köydeyiz', 'Mahallemde Şenlik Var', gezici kütüphaneler, gezici tiyatro sahneleri, sanatçılar, kırsalda sinema. Bunları halkla buluşturduğunuz zaman kalkınmayı tamamlamış oluyorsunuz, çünkü kalkınmayı sadece ekonomik parametrelerle tanımlayamayız.

Kazandığınız parayla refah bir hayat yaşamaz, sağlık konusunda güvence sağlayabilmeniz, eğitim alabilmeniz, sanatla buluşabilmeniz, okuyabilmeniz gerek. Dolayısıyla bunlar kalkınmanın en önemli unsurları. İzmir, bunları sağlayabilen, kentle kır arasında bağı koruyabilen, üretebilen, geçmişten gelen çok köklü bağlarıyla Mustafa Kemal Atatürk'ün açmış olduğu o yolda inarak yürüyen bir şehir. Kooperatifleşme 1960'larda çok daha güçlenmiş ve bütün Türkiye'ye model olmuş. Birbiriyle dayanışma içinde, yerel yönetimlerle de ortaklaşa çalışabilen, yasalar çerçevesinde güçlü bir Köy-Koop Birliği'ne sahip. Mustafa Kemal Atatürk'ün açmış olduğu yolda yürüyen bir şehir İzmir. O yolda yürüyen yerel yönetimler, o yolda yürüyen kooperatifçilik anlayışı. Yıllar önce yapılan tanımı aynı şekilde alan ve uygulayan bir şehir İzmir.

Köy-Koop yapılanmasını ve uygulamak istediği modeli, Türk tarımındaki rolünü ve misyonu için neler söylersiniz?

Köy-Koop yapılanmasını Atatürk 1920’de işaret ediyor, kooperatif şirketler kanununu hazırlıyor. Bu çok önemli bir yol bizim için.

Kooperatifçiliğin amacı, insanların ihtiyaçlarını karşılıklı yardımlaşma ve gönüllülük esasıyla sağlamak, ortakların çıkarlarını korumak, beraber üretim yapmak, bir ekonomik faaliyet ortaya koymak ve aynı zamanda bir kalkınma modeli oluşturmak.

Zeytinyağı üreten İzmir’in köylerini düşünün. Ürettikleri zeytini köylerinde ortaklaşa kurdukları zeytinyağı sıkım yerlerinde sırayla beraber, haklarını kooperatife bırakarak, kendi sıkımlarını kendilerine alıp pazarlayacakları bir sistemleri var. Ya da süt üreten sütçülükle uğraşan kooperatiflerimiz veya onu mamul yapan, mandıraları olan peynir üreten kooperatiflerimiz var. Bu yapı dayanışmanın güçlü olmasıyla ayakta duruyor ve köklerinin sağlam olmasıyla varlığını sürdürüyor. **Aynı zamanda da 4734 sayılı yasanın ihale kanununun 3A maddesinde diyor ki, yerel yönetimler, belediyeler, birliklerden, tarımsal faaliyet gösteren kooperatiflerden ihaleye girmeden direkt alım yaparak köylüyü, üreticiyi, çiftçiyi güçlendirecek.** Biz bu yasaı çok iyi uygulayan İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin de verdiği destekle kooperatifimize daha çok sahip çıkıyoruz. Bu vesileyle hala köylerinde kooperatif ortağı olan, başkanı olan genç çiftçilerimiz var bizim. Hayatı öyle devam ettiriyoruz kırsalda, göçü öyle durduruyoruz.

Süt kuzusu projesinde artık çok daha fazla kooperatifle çalışıyor Büyükşehir Belediyesi ve bu diğer o küçük kooperatiflerin de süt üretiminde can suyu oluyor. Küçükbaş alımını da destekliyor Başkan Tunç Soyer, **“mera hayvancılığını, küçükbaş destekleyeceğiz”** diye yola çıktı, şimdi köylerimizde küçükbaş

hayvancılığa bir yönelme oldu. Kooperatiflerimiz de bu konuda da bir çalışma başlattılar. Buradan da hayatlarını devam ettirecek şekilde bir ekonomik faaliyet içindeler. Dolayısıyla kazanmaya başladıklarında refah artıyor, dediğimiz gibi doğdukları yerde doymaya devam ediyor üretmeye devam ediyorlar.

İzmir Köy-Koop Birliği, Tarım Bakanlığının birlikler yasasında, tüzüğünde, ana sözleşmesinde nasıl uygun görülüyorsa, nasıl yazılmışsa onları uygulamaya, kooperatiflerimiz arasındaki iş birliğini artırmaya, onların ürünlerini mamule çevirip, pazarlama kabiliyetlerini artırmaya, halde yer sağlamaya gayret gösteriyoruz. Birlik ve beraberliğimizi devam ettirmeye çalışıyoruz.

Şimdi zeytinyağı konusunda bir ihracat çalışmasına başladık. İhracatçılar Birliğine üye olduk. İzmir Köy-Koop Birliği olarak ortaklarımızla, kooperatiflerimizle 20 tane zeytinyağı işleme tesisimiz var bizim. En doğal haliyle üretilmiş zeytinlerimizi ayrı toplayacağız onları ayrı sıkacağız ve çok özel şişelerde çok özel etiketlerle marka oluşturma çalışmasındayız. Kooperatif ortaklarımızla da zaman zaman bir araya geliyoruz fikir alışverişinde bulunuyoruz. İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin İzmir tarımını geliştirme merkezinde bize verdiği desteklerle inşallah bu sıkımda ihracatımızı başlatmış olacağız.

Zeytinyağı konusunda bir ihracat çalışmasına başladık. İhracatçılar Birliğine üye olduk. 20 tane zeytinyağı işleme tesisimiz var bizim. En doğal haliyle üretilmiş zeytinlerimizi ayrı toplayacağız, onları ayrı sıkıracacağız ve çok özel şişelerde çok özel etiketlerle bir marka oluşturarak ihracatımızı başlatacağız. . .

Cumhuriyetin ilk yıllarında oluşturulan tarım politikaları ile günümüzü karşılaştırırsanız ne söylersiniz. Mustafa Kemal Atatürk'ün hayalini kurduğu ülkede tarımın yeri ve rolü hakkında düşünceleriniz.

Cumhuriyet döneminde Mustafa Kemal Atatürk hem tarımın teorisini oluşturmuş hem de uygulamasını sağlamış bir liderdir. Daha önce de söylediğim gibi 1920'de daha Meclis kurulmadan kooperatif şirketler yasası hazırlıyor. 1923 yılında İzmir İktisat Kongresi'ni topluyor, kooperatiflere işaret ediyor, köylerde kooperatifleşme için köy öğretmenlerine yasada yer veriyor. **"Kooperatifleşmeyi öğreneceksiniz ve köylüye anlatacaksınız, kooperatiflerin içinde olacaksınız"** diyor.

1936 yılında tarım kredi kooperatiflerinin kurulması için Silifke'de bir çalışma başlatıyor. Silifke'de tüm kendine ait arazileri köylüye veriyor ve o tarım kredi kooperatifinin kendisi birinci ortağı oluyor. Kooperatif kurulması için yasa hazırlayan, arazilerini köylüye veren, **"Köylü milletin efendisi-dir"** diyen, kooperatif kurdurup kurulmasında ortak olan, aynı zamanda üretim değil tüketim kooperatiflerinin kurulmasını da sağlayan bir liderin açmış olduğu yolda bugün geldiğimiz nokta maalesef çok da iç açıcı değil.

Neden iç acıcı değil? Konuyu biraz açabilir misiniz?

Çünkü kırsaldaki yaşantının azalması toprakların üretimini düşürdü. Anadolu'da, doğuda köyden kente göç, köylerdeki yaşamların bitmesi, köylerdeki okulların kapanması bile buna bağlıdır. Mustafa Kemal Atatürk 1920'de öğretmenlerin köylerde köylüyü aydınlatması için işaret ettiği noktada şu an köylerde okul kalmadı, öğretmen kalmadı. İthalatın çok yüksek olduğunu görüyoruz. Köylü girdi maliyetleriyle çok sıkıntı yaşıyor. Biz İzmir'de, girdi maliyetlerimizi kolaylaştıran, bize makine barteri sağlayan bir Büyükşehir Belediyesi olduğu için rahat üretebiliyoruz. Ürünümüzü piyasayı regüle ederek, dönem dönem aldığı için rahat çalışabiliyoruz ve üretime devam edebiliyoruz. İzmir'in marifeti işte böyle tekrar ortaya çıkabiliyor.

Tarım Bakanlığı ile ilişkileriniz nasıl?

Bakanlığın daha bütünsel bakması gerekiyor olaya, yerel yönetimlerle irtibat halinde olması ge-

reliyor. Bunun eksikliğini görüyorum. Üreticiler olarak bakanlıkla çok yakın ilişki içinde olamıyoruz. İzmir Köy-Koop Birliği binlerce üreticisi varken, bakanlığın çalışmalarında birlik olarak, bakanlığın işaret etmiş olduğu o masalarda yer alamıyoruz. İzmir'de yapılan çalışmalarda İzmir Köy-Koop Birliği'nin yer almadığını biraz incerseniz zaten göreceksiniz. Bu Türk tarımı için üzücü. Birlikler dünyanın her yerinde söz sahibidir. Hollanda'daki modele bakalım. Hükümetle, devletle masaya oturan, kararlarda söz sahibi olan, aynı bizim gibi birlikler oradakiler. Ama bizde birlik yapısı çok çatallı, yetki karmaşası var. Dolayısıyla biz bunların dışında kendimize bir yol bulmaya çalışıyoruz ve bulduğumuzu da düşünüyorum. İzmir Köy-Koop Birliği olarak üreticilerimiz ile el ele dayanışma içinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Gelecekte dünyanın boğuşacağı en önemli problemlerin başında kuraklık var. Kıtık ve yoksulluk da bunun yan ürünleri olarak gündemde. Kuraklık sorunu da tarımsal politikalarla yakından ilgili. Sürdürülebilir, doğaya uyumlu bir tarım mümkün mü? Bu konuda kooperatiflere, yerel yönetimlere ve merkezi iktidara düşen görevler neler?

Kuraklık gerçekten çok önemli bir sorun. Uzun zamandır biz de bunları söylüyoruz, dile getiriyoruz. Tarımdaki ürün deseninde sorun var, yanlış politikalar uygulanmış. Kapalı sistem hayvancılıkla birlikte gelen yemleme nedeniyle küçük ve büyükbaş hayvanlarımız meradan uzaklaşmış. Bu yemin mısırla sağlanması, mısırın çok su istemesinden dolayı bir sorun var. Senede iki kere yem için mısır yapıyor üreticilerimiz. Bakın Konya bu konuda çok ciddi sorun yaşamaya başladı çünkü Konya süt üretiminde birinci sıradaydı, biz de ikinci sıradayız ama bu süt üretiminde geldiğimiz nokta bizi susuzluğa götürdü. Zaten Türkiye çok su bolluğu olan bir ülke değil. Ama kendimize yetecek kadar olan suyu da bu şekilde yok etmeye hakkımız olduğunu düşünmüyorum.

Mutlaka bakanlığın, yerel yönetimlerin, kalkınma ajanslarının ve bizlerin ekosistem için bir arada çalışması gerekiyor ama orada da bir sıkıntı var. Su yine çok sahipli, dolayısıyla da sahipsiz kalıyor. Birtakım göletler belediyelerde, birtakım göletler DSİ'de, su birlikleri var, sulama kooperatifleri var. Herkes bir şey yapmaya çalışıyor, sonuçta ortaya böyle bir kriz çıkıyor.

Bakın 2010 yılında Seferihisar başkanırken Tunç Soyer bir tohum, Ata tohumu dedi, karakılçık buğdayı dedi, Can Yücel tohum merkezini kurdu ve “Kurda, kuşa, aşa” diyerek Türkiye’nin her yerinde buluşturdu. Tohumu alıp, ‘kurda kuşa aşa’ felsefesiyle, Can Yücel’in vasiyetiyle tüm Türkiye’ye dağıtıyorsunuz ve bundan ekmek yapması için insanları teşvik ediyorsunuz. İnsanların doğdukları yerde doymasını sağlıyorsunuz o bir avuç karakılçıkla. Tohum kavanozlarla değil, toprakla buluşmalı.

Biz kooperatiflerimizle beraber kalkınma ajansına da yazdığımız bir projede bir damlama sulama, su tasarrufuyla ilgili Tire’nin Karateke Kooperatifi’nde sağladık. Şimdi diğer kooperatiflerimize de çalışıyoruz. Yem konusunda ürün desenimizde değişiklikler yapmaya da başladık. Mısırın dışında başka ürünler de diyoruz. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’in tarımda kuraklık ve yoksullukla mücadele başlığı altında bu döngüsel tarım politikası bizi umutlandırıyor.

Sulama barajlarımızdaki sayaçlar sayesinde kartlı sistemlere geçen ilçelerimiz var. Çok fark etti barajlarımızın su oranlarına mutlaka bir fayda sağladı. Daha hızlı damlama sulamaya geçmek durumundayız bunun içinde ortak çalışmak gerekir. Ama merkezi hükümetle bilhassa İzmir’de bu konuda çok iyi bir çalışma ortaya koyamıyoruz. Tunç Soyer’in “**Başka bir tarım mümkün**” sloganı da bu

aslında. Yeni bir şey değil belki ama başka bir tarım mümkün, başka bir üretim mümkün. İklim kriziyle mücadele de bunun için dayanışma içinde olmamız lazım. Çünkü kuraklık yoksulluğu getirecek. Yani, gıda egemenliğimizin kaybolmaması lazım. Pandemi de gördük sınırlar kapandı kendi kendimize yetmek durumunda kaldık. Daha nasıl krizler bizi bekliyor bilemiyoruz o yüzden de ortak politikalarda, ortak zeminlerde, ortak masalarda ortak projeler üretmek zorundayız. Bu projeler üretilirken, üreticiden uzak üreticiden akıl almada hiçbir şeyin başarılı olabileceğine inanmıyorum.

SÜT PARASI NE KADAR AZ

Büyükbaş hayvancılığa bu kadar yönelirken aslında mevcut olan küçükbaş hayvancılığı neden yok ettiğimizi sormak istiyoruz biz. Tamam büyükbaş hayvancılık devam etsin, süt üretimine çareler üretmeye çalışıyoruz, söylüyoruz ama biryandan

da küçükbaş hayvancılığa da sahip çıkmamız gerekiyor. Bizim mutfağımıza baktığımız zaman büyükbaş hayvancılık ürünleri değil küçükbaş hayvancılık ürünleri vardır. Yemeklerimiz de bunun üzerindedir. Küçükbaş hayvanı 12 ay meraya salabilirsiniz, otlatabilirsiniz. Bunlar ve tarım çok birbirine bağlı. Bunların hepsinden vazgeçip yüz baş, yüz elli baş hayvanı bir yere bağlayıp, **“İşte bak ne kadar rahat tarım yapacaksınız. Önüne de yemini koyacaksınız, işte sütünü de şöyle pazarlayacaksınız”** diyorsunuz ama o süt pazarlama konusunda biz çok rahat değiliz. Girdi maliyetleriyle üretirken hep başa baş belki biraz daha altında süt fiyatları açıklanırken şimdi raflardaki peynirin yoğurdun tereyağının ne kadar pahalı olduğu konuşulmaya başlandı. Oraya geliyoruz evet süt ürünleri ne kadar pahalı ama köylüye verdiğiniz süt parası da ne kadar az. Bu aradakini bakanlık ortaya koyacak. Bizler de kooperatifler olarak kendi mandıralarımızda peynirimizi yoğurdumuzu hiç aracısı olmadan pazarlama çalışmalarını yapıyoruz.

BAYINDIR'DAKİ SÜT İŞLEME TESİSİ

Bu arada yeri gelmişken bir konuya değinmek istiyorum. O da İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, Bayındırda temelini attığı bir UHT süt paketlenme tesisi ve mandıra projesi. Son zamanlarda kamu yatırımı olarak tarımdaki en büyük projelerden biridir. Proje tamamlandığında sütün çok olduğu, kriz yaşandığı dönemlerde rahatlayacağımızı düşünüyorum o yüzden de çok teşekkür ediyorum bu proje için.

Bir röportajınızda "Yerel yönetimlerin o yaşanan yerdeki vizyonu belirlemesi, dağın arkasındakini görüp bunun neler getirebileceğini, ne faydalar sağlayacağını anlatması gerekiyor. Daha sonra ise yolda yoldaşlık etmesi çok önemli..." demiştiniz. Bu cümlelere gönderme yaparak şunu öğrenmek istiyorum, yerel yönetimin vizyonu ve yoldaşlığı sonuçta 5 yılda bir yapılan seçimlerle sınırlı olabiliyor. Bu da başlatılan birçok güzel projenin akamete uğramasına, yarım kalmasına yol açıyor. Yerel yönetimin vizyonundan daha önemlisi herhalde merkezi iktidarın (yerel yönetimi de içine katarak) bütüncül olarak çözüm üretmesi. Bu konuda çalışmalarınız var mı?

Daha öncede söylediğim gibi bu ekoloji sistemi bakanlığın kurması lazım. Bir arada çalışma, bunun için bir lobi bir faaliyet göstermek durumunda değiliz biz. Zaten yasalar çerçevesinde bakanlığın böyle çalışması gerekir. Devletin tarım politikasını böyle uygulaması gerekir. Yerel yönetimler kendilerine verilen yasalar çerçevesinde ne yapılması gerekiyorsa onu yapıyor. Daha fazlası bu memleket için gerekiyorsa devletle bir araya gelinir ve yapılır. Bizler de zaten bakanlığa bağlı olarak kuruluyoruz. Tüzüğü-müz bakanlık tarafından hazırlanmış, yasalar çerçevesinde belli. Bizi dışarda tutmak, yerel yönetimleri dışarda tutmak, **'ben bilirim ben yaparım'** demek zaten bir çözüm getirmiyor, tarım ortada. Buradaki devlet ana, devlet baba, devlettir bir araya getirecek olan, getirmesi gereken. Hizmet budur, yoksa siyaseten baktığınız zaman. İşte ben tohum yapıyorum işte bak ne güzel merkez de kurdum bu da bir siyaset. Yoksa çok münferit cılız çalışmalar bir şey sağlamıyor.

Kuraklık gerçekten çok önemli bir sorun. Tarımdaki ürün deseninde sorun var, yanlış politikalar uygulanmış. Kapalı sistem hayvancılıkla birlikte gelen yemleme nedeniyle küçük ve büyükbaş hayvanlarımız meradan uzaklaşmış. Bu yemin mısırla sağlanması, mısırın çok su istemesinden dolayı bir sorun var.

Bakın 2010 yılında Seferihisar başkan-yken Tunç Soyer bir tohum, Ata tohumu dedi, karakılıç buğdayı dedi ve bunu kalkan bir merkeze sığdırmadı. Can Yücel'in vasiyetiyle Can Yücel tohum merkezini kurdu ve **"Kurda, kuşa, aşa"** diyerek Türkiye'nin her yerinde buluşturdu.

Can Yücel tohum merkezindeki o tohumlar çocuklarla buluşuyor, okullara gidiyor. Edirne'den Ardahan'a, dikkat ederseniz Türkiye'nin şu an birçok ilinde ilçesinde tohum merkezleri kuruldu. Bu çok güzel. İstanbul'dan bir ekmek, küçük bir notla geliyor: **"Karakılıçla bizi buluşturduğunuz için teşekkür ederiz"** diye. Bu çok önemli, memleket meselesi çünkü, tarım önemli bir konu.

Tohumu alıp, **'kurda kuşa aşa'** felsefesiyle, Can Yücel'in vasiyetiyle tüm Türkiye'ye dağıtıyorsunuz ve bundan ekmek yapması için insanları teşvik ediyorsunuz. İnsanların doğdukları yerde doymasını sağlıyorsunuz o bir avuç karakılıçla. Eğitim alan çocuklar Türkiye'nin her yerine dağılıyor.

Tohum kavanozlarla değil, toprakla buluşmalı. Evet iyileştirmek, onların bilimsel çalışmalarını yapmak gerekiyor. Bakanlığın bu konuda çok güzel çalışmaları var. TAGEM (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Mü-

dürlüğü) şirketleri var. Oralarda yapılan tohum çalışmaları çok kıymetli, Menemen'de araştırma merkezi var. Bunlar çok önemli ama bunları herkesle buluşturmak çok daha önemli. Yaparsınız bir merkez, şak şak şak çok güzel oldu. Orada kalır, siyasilere gelir gider o merkez de orada kalır. Ama karakılıç orada kalmaz, kuşun gagasıyla her yere gidiyor bence.

İzmir Tarımını Geliştirme Merkezi var Salsalı'da İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin. Herkesin gezmesini gitmesini, görmesini isterim. 2030 yılındaki kuraklık senaryosu ve aynı zamanda laboratuvarları ve kütüphaneleriyle müthiş bir merkez olmuş. Oradan da bilgi yayılacak Türkiye'nin her yerine.

Bizim sormadığımız, sizin eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Aslında var. Topluma yanlış aksettirilen ya da yanlış anlaşılan diyelim bir konudan bahsetmek istiyorum. O da Köy Enstitüleri. Köy Enstitüleri sadece bir tarım projesi gibi algılanıyor, elbette tarım olmadan olmaz ama öğretmen yetiştirilen kurumlardır Köy Enstitüleri. Köy Enstitüleri tarıma elverişli 21 bölgede öğretmen yetiştirmek, insan yetiştirmek için kurulmuş ve başarılı olmuş dünyadaki tek örnektir.

*İnceleme konusu:
İzmir Tarımı / Başka Bir
Tarım Mümkün*

**SOYER'İN
BEREKET
DÖNGÜSÜ
İZMİR'DE
HAYATA
GEÇİYOR**

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in Seferihisar'dan bu yana sürdürdüğü **"Başka Bir Tarım Mümkün"** felsefesinden doğan İzmir Tarım Modelini dergimizde mercek altına alıyoruz.

Türkiye'ye örnek olma iddiasıyla yürütülen kırsaldan kalkınma politikaları neler, bunun için neler yapılıyor. Proje nasıl ilerliyor. Projenin felsefesi, olmazsa olmaz unsurları neler.

İzmir Tarımı küresel tarım sektörü yerine küçük ölçekli üreticiler ve kooperatifleri destekliyor, yerel tohumlar ve yerel ırkları yaygınlaştırmayı amaç ediniyor.

Kuraklıkla ve yoksullukla mücadele üzerine temellenen ve tohumdan satışa kadarki bütün süreçlerin tasarlandığı İzmir Tarımı hakkında konuşan Başkan Tunç Soyer, "Ege kıyıları, bereketli toprakları ve pırıl pırıl güneşiyle tarih boyunca uygarlığın beşiği, bereketin simgesi oldu. Ve biz Başka Bir Tarım Mümkün diyerek, topraklarımızdaki bu görkemli geçmişin hakkını veriyor, bütün Türkiye'ye örnek olacak bir BEREKET DÖNGÜSÜ'nü hayata geçiriyoruz. Türkiye'nin bölgesinde tarımsal üretime en çok destek sağlayan ve üretici kooperatifleriyle en çok iş birliği yapan büyükşehir belediyesi olmaktan onur duyuyoruz. İzmir Tarımı adını verdiğimiz tarım ekosistemi içinde, ithal tohumlar yerine atalık tohumları ve yerli ırkları, tarım tekelleri yerine küçük üreticiyi destekliyor ve yolumuza kararlılıkla devam ediyoruz" diyor.

Soyer, Bereket Döngüsü'nü ise şöyle tanımlıyor: "Çiftçiye, üretimin ilk adımından itibaren destek oluyoruz. Ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması için tesisler kuruyoruz. Üretici pazarları ve Halkın Bakkalı ile ürünleri tüketiciyle buluşturuyoruz. Destek paketlerimizde kooperatif ürünlerini değerlendiriyoruz."

izmir Tarım İbrelere

✓ Tarımsal su kullanımını yüzde 50 azaltarak içme suyu korunuyor.

✓ Sulama ihtiyacı olmayan, ekonomik değeri yüksek, yerel tarım ürünleri alım garantisi ile destekleniyor.

✓ Tarımsal ürünlerin markalaşması ve pazarlaması desteklenerek katma değeri büyütülüyor.

✓ İhracat potansiyeli yüksek, nitelikli tarım ürünleri teşvik edilerek Türkiye ekonomisinin büyümesine katkı sağlıyor.

✓ Küçük üreticinin örgütlenmesi teşvik ediyor; çiftçilerin doğduğu yerde doyabilmesinin önü açılıyor.

✓ Kadınların ve gençlerin tarım ekonomisinde yeniden söz sahibi olmasını sağlıyor. Kırsaldaki yaşam kalitesini büyütüyor.

✓ Tarım alanları sadece gıda üretimi için değil, tüm canlılar için geliştiriliyor; doğanın korunması destekleniyor.

✓ Toprağı, suyu ve tohumu en dengeli şekilde kullanarak iklim kriziyle mücadele ediliyor.

✓ Yerel tohumları ve hayvan ırklarını yaygınlaştırarak yerli ve milli tarıma sahip çıkılıyor.

✓ Şehirlerimizde yaşayan milyonlarca insanın sağlıklı, güvenilir ve ekonomik gıdaya erişmesinin önünü açıyor.

✓ Türk çiftçisinin kadim üretim geleneğini günümüz koşullarına uyarlayarak ülkemizin kültür mirasını koruyor.

✓ Kırsalda turizmi destekleyerek üreticinin yan gelir elde etmesini sağlıyor; kentlileri doğayla buluşturuyor.

✓ Hayvancılığımızı GDO'lu ithal yeme mahkûm olmaktan kurtarıyor. Topraklarımızda atalık yem bitkileri yeniden yeşeriyor.

✓ Çiftçilerimizin ekonomik gücünü artırıyor; kırsaldaki yoksulluğu keder olmaktan çıkarıyor.

✓ Doğayla uyumlu tarımsal yeniliklerin gerçekleşebilmesi için tarımsal araştırmaları ve inovasyonu destekliyor.

İZMİR TARIMI EKOSİSTEMİ

Ürün Planlama: İzmir Tarımı aşamalarından birincisi "ürün planlaması". İzmir Tarımı modelinin kilit taşı, bölgeye, iklime ve coğrafyaya özgü üretim. Bunun için İzmir'in iklimi, doğası ve toprağına uygun il genelinde yetişebilen stratejik ürünler tespit edildi. Bu ürünlerin tercih edilmesinin nedeni, çiftçiye en çok para kazandıracak üretim biçimleri olmaları. Tümü, girdi maliyeti düşük, kış ve bahar yağmurlarıyla gelişen, sulama ihtiyacı çok düşük ürünler. Bunlar hem İzmir'i hem Türkiye'deki diğer şehirleri hem de ihracat yoluyla dünyayı besleyebilecek kadar büyük üretim ve satış

potansiyeline sahip.

Öncelikle, İzmir ili genelinde kuraklık ve yoksullukla mücadele için su kaynaklarını tasarruflu kullanan ve piyasa değeri yüksek beş ana stratejik ürün grubu tespit edildi:

- Mera hayvancılığı
- Tahıl ve baklagiller
- Zeytin ve zeytinyağı
- Üzüm ve yağmura dayalı ürünler
- Kıyı balıkçılığı

Daha sonra bu ürünlerin İzmir ili genelindeki envanterini oluşturmak ve 10 yıllık üretim planlaması

yapmak üzere, 10 kişilik bir kırsal araştırma ekibi kuruldu. Sonrasında ise İzmir genelinde, İzmir Tarımı kriterleri ve yeşil mutabakat ilkeleriyle uyumlu üretim yapan 3 bin 681 üretici tespit edildi. Bu üreticilerle sözleşmeli üretim anlaşmaları yapılmaya başlandı. 2022 sonuna kadar yaklaşık 10 bin üretici ile sözleşmeli üretim anlaşması yapılmış olacak.

Tarımsal Destekler: İzmir Tarımı eğitim programı kapsamında Çiğli Sasalı'da İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi, Bornova'da Can Yücel Tohum Merkezi ve Konak Alsancak'ta İzmir Girişimcilik Merkezi kuruldu.

Tohum Merkezi: İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, ünlü şair Can Yücel'in yok olan yerel tohumların bir merkezde toplanıp korunması gerektiğine yönelik vasiyetine sahip çıktı. Yüzlerce çeşit atalık tohumu güvence altına alacak ve yok olmaya yüz tutan tohum-gen çeşitliliğini gelecek kuşaklara aktaracak merkezin ilkinin 2011'de Seferihisar'da kuran Başkan Tunç Soyer, ölümsüz ustanın adını taşıyan Tohum Merkezi'nin ikincisini ise İzmir Aşık Veyysel Rekreasyon alanında hizmete açtı. Can Yücel

Tohum Merkezi'nde okul öncesi, ilk, orta ve lise öğrencilerine uy-

gulamalı dersler veriliyor. Ayrıca Anadolu tohumlarının korunacağı bu çatı altında, doğanın ve doğayla birlikte üretmenin yaşam için ne kadar önemli olduğu öğrencilere anlatılıyor. Tohum merkezinde, yüzlerce çeşit atalık tohumun korunması güvence altına alınacak ve yok olmaya yüz tutmuş tohum-gen çeşitliliği gelecek kuşaklara aktarılacak. Ayrıca 'Tarlardan Sofraya' uzanan süreçte iyi, temiz ve adil gıdanın en güzel örneklerini üretmek tohum ve gastronomi arasındaki bağları ortaya konulacak.

Girişimcilik Merkezi İzmir: İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin TÜSİAD iş birliği ve Yaşar Üniversitesi desteğiyle Şubat ayında hizmete açtığı Girişimcilik Merkezi İzmir, ilk girişimcilik programını tarım ile başlattı. Program ile "Bitkisel ve hayvansal üretim", "tarımsal lojistik, pazarlama ve markalaşma",

"tarımda bilişim ve teknoloji", "kırsal kalkınma, kooperatifçilik" konularında yenilikçi fikir ve çözümlerin üretilmesi hedeflendi.

Girişimcilik Merkezi'nde İzmir'in ihtiyaçlarını dikkate alarak her yıl farklı tematik alanlarda girişim programı belirlenerek şehrin girişimcilik ekosistemine başarılı iş fikirlerinin kazandırılması hedefleniyor. Kuluçka hizmeti verilecek Merkez'de girişimcilerin, girişimcilik ekosisteminde bağlantılarını güçlendirmesine imkân yaratılması da amaçlanıyor.

Yeni Eğitim Kurumları: İki yeni tarımsal eğitim kurumunun kuruluş süreci başlatıldı. Tarımda genç istihdamın giderek azaldığı bu dönemde, bu iki yeni eğitim kurumu çiftçilerin bilgi ve tecrübelerini geliştirecek. Bunların ilki Bademler köyündeki İzmir Tarım Okulu (Tarım Koleji), diğeri ise İzmir Tarım ve Yaşam Bilimleri Üniversitesi.

İzmir Tarımı operasyonunda önemli bir yer teşkil edecek olan İzmir Tarım Okulu hem aile tarımını hem de tarımda nitelikli ara eleman sorununu çözme yolunda önemli bir adım. Yüzde yüz burslu eğitim verecek lisenin 2023- 2024 Eğitim-Öğretim yılında açılması planlanıyor. Tarım, Gıda Teknolojileri, Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı alanlarında eğitim verecek okul, 20 derslikli toplam 400 öğrenci kapasiteli olacak.

Danışmanlık Hizmetleri: İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi'nde, kooperatif üyelerine ücretsiz danışmanlık hizmeti veriliyor. Bu danışmanlık hizmetleri üç başlıktan oluşuyor:

Kârlılığı yüksek ve suyu tasarruflu kullanan ürün planlaması

Tasarım ve markalaşma

İhracat ve satış

İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi: İzmir Tarımı politikalarının en önemli taşıyıcılarından biri olan İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi 4 alanda hizmet veriyor. Buraya kooperatif üyesi üreticiler başvurarak, elindeki tarımsal alanla ilgili bilgileri paylaşıyor. Elindeki tarım alanının doğal karakterini, yüksekliğini, eğimini ve iklimini esas alarak orada en ucuz ve en verimli; yani en kârlı şekilde hangi ürünü yetiştirebileceklerinin bilgisini alabiliyor.

İzmir Tarımı ilkelerine uyan bir ürünü olan çiftçiler yine bu merkeze başvurarak ürünleri için ücretsiz markalaşma, endüstriyel tasarım ve grafik tasarım desteği alabiliyor. Üçüncü hizmet ise satış garantisidir. Buraya gelen çiftçilerin üretim süreçlerini iyileştirmek adına, onlara bir yol haritası hazırlanıyor ve hangi ürünü nereye satabilecekleri konusunda, daha ürünlerini toprağa ekmeden rehberlik hizmeti veriliyor. İhracat başta olmak üzere karlılığı yüksek satış kanalları küçük üreticilerle buluşuyor. Böylelikle üreticilerin büyük şirketlerle aynı zeminde koşmalarının sağlanması hedefleniyor. Tarımı daha kârlı ve doğa dostu hale getirmek için üniversitelerle birlikte birçok Ar-Ge çalışması da burada yürütülüyor.

Merkezde, kent tarımının markalaşması için ARGE ve ihracat birimi de yer alıyor. Ayrıca halkı ve çocukları bilgilendirmek için eğitim salonu, laboratuvar ve tarım kütüphanesi var. Binanın dışında ise iklim değişikliğinin tarıma etkilerini gösteren uygulama seraları kuruldu. Bölge gezilirken ziyaretçilere iklim değişikliğinin etkileri anlatılıyor. Alanda arılar ve böcekler için uzun uçuşlar sırasında dinlenmelerine olanak sağlayacak 10 adet böcek evi (polinatör evi) de oluşturuldu. Bin metrekare alana yayılan üç serada ise 2080 yılına kadar oluşabilecek kuraklığa karşı alınacak önlemler hakkında vatandaşlar görsel olarak bilgilendiriliyor.

Tarım - sal Destekler:

- Mera hayvanları için 28 köyümüzde 93 hayvan içme suyu göletleri yapıldı. Göletler için 25 milyon TL harcandı.

- 1185 km'lik ova ve köy yoluna sathi kaplama uygulandı. Ürünlerin yağışlı kış ayları dâhil 12 ay boyunca pazara ulaşabilmesi için arazi üretim yollarına 286 milyon TL yatırım yapıldı.

- 118 köydeki 630 çiftçi ailesine 2 bin 494 küçükbaş hayvan, yok olmaya yüz tutan manda besiciliğini yeniden canlandırmak için 15 köye 268 Anadolu mandası hibe edildi. Yem maliyetlerine destek için 75 milyon liralık yem destek programı oluşturuldu.

- 32 köye lavanta, salep ve nergis çiçeği için yeni üretim alanları yaratıldı, 13 ilçede karaklık buğdayı, 23 köyümüzde ise iklim ve su dostu yem bitkisi üretimine başlandı.

- 27 bin 293 çiftçiye 1 milyon 208 zeytin ve fidanı, bal ve polen üretimi için 103 dağ köyüne 5 bin 538 arı kovani hibe edildi.

Can Yücel Tohum Merkezi çalışmaları ile Büyükşehir, binlerce yıl bölge haklarının besin kaynağı olan karakılçık buğdayını, nesli tükenmek üzereyken yeniden ortaya çıkardı.

- Can Yücel Tohum Merkezi çalışmaları ile Büyükşehir, binlerce yıl bölge haklarının besin kaynağı olan karakılçık buğdayını, nesli tükenmek üzereyken yeniden ortaya çıkardı. 13 ilçede 1500 dekar arazide ekti, hasadını yaptı. Samanı ve daniyesiyle çok bereketli bir ürün olan saz çavdarını ise 100 dekar arazide ekti. Toplamda 40 çeşit yerel tohumun üretimini gerçekleştirdi. Can Yücel Tohum Merkezi aracılığıyla Bergama ve Beydağ'da bulunan 118 üreticiye 7145 kilogram yem bitkisi tohumu desteği verildi.

- Ödemiş ilçesi Demircili Mahallesi'nde uzun yıllardır atıl durumda bulunan un değirmeni yenilendi. Projenin bütçesi 209 bin 332 TL.

- İzmir kırsalında çiftçilerin üretim imkanlarını arttırmak ve teknolojik ekipmanlarla üretimlerine değer katmak hedefiyle özellikle küçük ölçekli çiftçilere destek olmak için ilçe ziraat odaları ile iş birliğinde "ortak makine kurulumu parkı ikinci etap" çalışması yürütüldü. Büyükşehir ile 17 ilçe Ziraat Odası arasında imzalanan protokol kapsamında 224 adet traktör ve tarım makinesi Ziraat Odalarına hibe edildi.

- Beydağ baraj gölünde balıkçılığı desteklemek amacıyla Beydağ Su Ürünleri Kooperatifi ile protokol imzalandı, bu kapsamda iki adet Balıkçı Teknesi alımı yapılacak. İki adet teknenin yaklaşık maliyeti 105 bin TL.

- Geçimini balıkçılıkla sağlayan küçük ölçekli balıkçıların gelir düzeyinin artışının sağlanması doğrultusunda, küçük ölçekli balıkçılara tekne boyası desteği veriliyor. Bu kapsamda: 6 metre boyundaki tekneler için 1 galon, 8 metre boyundaki tekneler için 2 galon, 12 metre boyundaki tekneler için 3 galon (1 Galon boya 2,5 Litredir), 8 metre ve altı tekneler için 1 kg epoksi macun, 8 metre ve 12 metre arasındaki tekneler için 3 kg epoksi macun desteği sağlanıyor. Üç yıl sürecek olan projede 2021 yılında 22 Su Ürünleri kooperatifi üyesi toplam 389 küçük ölçekli balıkçıya destek verildi. Projenin 2021 bütçesi 230 bin 872,90 TL.

- İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzDoğa belediye şirketi aracılığıyla 2019 yılında Seferihisar Mandalina Üretici Birliği'nin yatırımlarını satın alarak Seferihisar Mandalina Birliği'ne kiraya verdi. 1500 m2 kapalı alanı, 600 m2 soğuk hava deposu ve paketleme sistemi bulunan 7000 ton kapasiteli tesis sayesinde ürünler, aracı olmadan yurt içinde ve yurt dışındaki tüketicilere ulaşıyor. Mandalinanın iç ve dış pazardaki rekabet gücünü arttırmak ve katma değeri yüksek bir ürün elde etmek amacıyla bir kurutma tesisi kuruldu.

Tunç Soyer
İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANI

SULAMA DESTEK ÇALIŞMALARI

Tarım arazilerinin sulama suyu ihtiyacını karşılama ve kuraklıkla mücadeleye için 7 ilçe, 10 mahallede tarımsal sulama göleti etüdü çalışmalarına başlandı. Geçmiş yıllarda yapılmış ve Büyükşehir'e devri yapılmış olan mevcut sulama tesislerinde su tasarrufu sağlamak için ise isale hatlarındaki kayıpları önleme ve açık kanalların kapalı sistem olarak yenilenmesine başlandı.

İzmir Özel İdaresi tarafından yapılan ve 8 yıldır hizmete alınamamış "İzmir Dikili Yahşibey Sulama Göleti" sulama şebekesi yapımına başlandı. 7000 dekar tarım arazisini sulayacak sulama tesisi 2023 yılı sulama sezonu başında faaliyete geçiyor.

Ödemiş Birgi Sulama Tesisinin açık kanalları, kapalı sistem olarak Belediye-Kooperatif iş birliği ile yenilendi. Açık kanal ve salma sulamadan kaynaklı su kayıpları önlenerek yüzde 50 oranında su tasarrufu sağlayan proje ile 6000 dekar tarım arazisi sulanacak.

İzmir Seferihisar Ulaş (Ağalardere) Sulama Göleti Damla Sulama Tesis ana isale hattındaki çelik boruların çürümesi nedeniyle meydana gelen büyük su kayıplarına, ana isale hattının tamamının 2021 yılı içerisinde yenilenerek son veriliyor.

Tarımsal sulama tesisleri yapımı ve mevcutlarının yenilenmesi için 2020-2021 yıllarında toplam 22 milyon 270 bin TL, Sulama Kooperatiflerine malzeme desteği için 1 milyon 785 bin TL ödenek ayrıldı.

İKLİM VE SU DOSTU YEM BİTKİLERİ

İzmir'de havza bazında kuraklık ve yoksullukla mücadele etmek için başlatılan «Atalık Yem Bitkilerini Destekleme Projesi» kapsamında Büyükşehir gambilya, mürdümük, saz çavdarı, kavlıca, karakılçık gibi iklim ve su dostu yem bitkilerini yaygınlaştırıyor.

Başkan Tunç Soyer, "Bölgenin iklim koşullarına uygun, dirençli, soğuğa dayanıklı, suyu az tüketen yüksek besleme değerine sahip yem bitkisi üretimi ile bitkisel ve hayvansal üretimi destekliyoruz. İklim dostu yem bitkilerinin ekim alanlarını İzmir genelinde yaygınlaştırmak istememizin temel sebebi, her geçen gün daha da azalan su kaynaklarımızın daha verimli kullanılmasını sağlamak. Kontrolsüz ve bilinçsiz sulama ve yanlış ürün seçimleri gibi nedenlerle su rezervlerimizde önemli kayıplar yaşıyoruz. Eğer tarımda suyu bilinçsizce tüketmeye devam edersek, sadece bu bölgelerde değil, hiçbir yerde su bulamaz hale gelebiliriz" diyor.

Tarımda suyu az tüketen, suya daha az ihtiyaç duyan bir tarım planlamasına çok önem verdiklerini belirten Soyer, "Silajlık mısır, bu bereketli toprakları kurutuyor; çünkü çok su tüketiyor. Kiraz'da 7-8 metreden su çıkardı, şimdi 200-300 metre iniyorsun, su yok. Bu güzelim bereketli toprakları çölleştiriyoruz. Bu nedenle kırsalda fiğ gibi az su tüketen yem bitkilerini yaygınlaştırmaya çalışıyoruz" şeklinde konuşuyor.

ALIM VE SATIŞ GARANTİSİ

Büyükşehir, yeni dönemde sadece alım garantisi vermekle kalmıyor, satış garantisini de gündemine alıyor. Bu satış garantisinde de en önemli hedef ise ihracat.

Büyükşehir, son iki yılda 61 üretici kooperatifinden aracısız ürün alımı yaparak üreticiye 377 milyon liralık destek sağladı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Baysan şirketi tarafından 2021 ve 2022 döneminde alınan küçükbaş sütü miktarı; 7 milyon 500 bin litre koyun sütü ve 5 milyon litre keçi sütü olmak üzere toplam 12 milyon 500 bin litre.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Baysan şirketinin tarafından 2021 ve 2022 dönemi için verdiği manda sütü alım garantisi miktarı 2 milyon litre.

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından kooperatiflerden alınan büyükbaş süt için, 2019 yılında 61 milyon 21 bin 888 TL, 2020'de 72 milyon 65 bin TL, 2021'in yaklaşık ilk yarısında 45 milyon 813 bin 461 TL bedel ödendi. Toplamda 178 milyon 900 bin 385 TL kaynak aktarıldı.

Baysan şirketi 2021 ve 2022 döneminde et entegre tesisi için 50 bin adet kuzu ve 4 bin adet karasığır satın alacak.

Baysan, 2021-2022 döneminde 10 bin dönüm arazide susuz yem bitkisi ve hububat ekiminde sözleşmeli alım gerçekleştiriyor. Alım garantisi verilen yem miktarının değeri yaklaşık 15 milyon lira. Elde edilecek tohumun bir kısmı bir sonraki üretim sezonunda 40.000 dekarlık alanda ekim yapılması hedeflenirken, bir kısmı ise taş değirmenlerde un haline getirilip ambalajlanıp ekmeçlik un olarak uygun fiyata tüketicilere ulaştırılacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzDoğa belediye şirketi aracılığıyla Bademli Kooperatifi'nden çalışanlara destek amacıyla yoğurt tedarik ediyor. Kooperatiften 2020'den bu yana 4 milyon 200 bin TL'lik doğrudan alım yapıldı.

tarımsal yatırımlar

Tarım stratejisinin önemli bir ayağında ise lojistik, işleme ve markalaşma çalışmaları yer alıyor. Ürünlerin lojistiği; yani üreticilerden alınması, işlenmesi, paketlenmesi ve satılacak hale getirilmesi Belediye şirketi BAYSAN tarafından gerçekleştiriliyor. BAYSAN'ın burada üstlendiği rol çok önemli; çünkü İzmir Büyükşehir Belediyesi adına tüm operasyonel süreçleri gerçekleştirerek diğer tarımsal şirketlere ve kooperatiflere örnek teşkil ediyor. Baysan, özel sektörün risk almadığı veya küçük üreticinin yatırım yapamayacağı konularda, bu yatırımı gerçek-

leştirerek İzmir Tarımı'nın lokomotif gücünü oluşturuyor. Baysan tarafından üç büyük fabrika yatırımı yapılıyor:

- Ödemiş Et İşleme Fabrikası (Hizmete açıldı)
- Bayındır Süt İşleme Fabrikası-günlük süt işleme kapasitesi 100 ton (Temeli atıldı)
- Bergama Meyve ve Sebze Kurutma Şoklama Fabrikası (Planlama aşamasında)

Büyükşehir, günlük 6 ton et işleme kapasitesine sahip Ödemiş Et İşleme Tesisini 9 milyon liralık yatırımla hayata geçiriyor. Tesis Ekim 2021'de faaliyete geçecek ve üreticiye yılda 85 milyon liralık desteği olacak. 75 kişiye de istihdam olanağı sağlanacak.

Bayındır'da 90 milyon lira yatırım maliyetiyle günlük 100 ton süt işleme kapasitesine sahip Süt İşleme Fabrikası kuruluyor. 130 kişiye istihdam olanağı sağlanacak. Bu fabrika ile yılda 44 milyon keçi, koyun ve manda sütü olmak üzere toplam 110 milyon lira ürün olarak üreticiye destek olunacak.

Bergama'da 25 milyon liralık yatırımla günlük 5 ton kapasiteli Meyve Sebze Kurutma ve Şoklama Tesisi kuruluyor. 80 kişiye istihdam olanağı sağlanıyor. Bu yatırımla üreticiye yılda 10 milyon lira destek oluyor. Meyve Sebze tesisinin 2022 yılının temmuz ayında faaliyete geçmesi planlanıyor.

HALKIN BAKKALI

İzmir Büyükşehir Belediyesi Grand Plaza şirketi altında 9 şube ve bir internet şubesiyle oluşan Halkın Bakkalları ağını kurdu. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in seçim dönemi vaatleri arasında yer alan Halkın Bakkalı, İzmir başta olmak üzere Türkiye'nin her yerinden üretici kooperatiflerinin ürünlerini aracısız olarak halkla buluşturuyor. Halkın Bakkalı şubelerinde meyve sebze, et, süt ürünleri, çeşitli kahvaltılıklar, bakliyat, zeytinyağı, baharat ve kozmetik gibi ürün gruplarından 300 farklı ürün bulunuyor. Ürün çeşitliliği, ülke genelinde kooperatiflerden temin edilen ürünlerle her geçen gün artıyor. Yurttaşlar ilki Kemeraltı'nda açılan, kısa sürede Konak Gültepe, Bayraklı Özkanlar, Karşıyaka Girne, Menemen Ulukent, Buca Kasaplar Meydanı ve Bornova'da Erzene

ile Doğanlar mahallerine ulaşan Halkın Bakkalı'ndaki doğal ve sağlıklı ürünlere halkınbakkali.com sitesi üzerinden de kolayca ulaşabiliyor.

Pandemi süresince ve 30 Ekim'de İzmir'i sarsan depremde zor durumda kalan yurttaşların gıda, hijyen, yemek, beyaz eşya, mobilya gibi ihtiyaçları Halkın Bakkalı web sitesi üzerinden yardımseverler tarafından yapılan bağışlarla karşılandı.

Halkın Bakkalı kanalıyla 2020 yılı içerisinde kooperatiflerden yaklaşık 3 milyon TL'lik ürün alınarak satışı gerçekleştirildi. 2021 yılında ise bu 3 milyon TL'lik tutara 8 aylık süreçte ulaşıldı. Bu süreçte 27 kooperatifin 300 farklı ürününün satışı yapıldı. Halkın Bakkalı kanalıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız için bugüne kadar toplamda 29.388.971,50 TL'lik yardım yapıldı.

TERTA MADRE fuarı ve önemi

Dünyanın en büyük gıda hareketi Slow Food (Yavaş Gıda) önderliğinde iki yılda bir İtalya'nın Torino kentinde gerçekleşen "Terra Madre" gastronomi fuarı 2022'de İzmir'e geliyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi, İZFAŞ, İzmir Vakfı ve Türkiye'deki tüm Slow Food gruplarının ortaklaşa gerçekleştirdiği Terra Madre Anadolu fuarı, ürettiğini pazarlamakta zorlanan küçük üreticileri ve kadim kültürden gelen yerel ürünleri, Türkiye ve dünyadaki tüketiciyle aracısız olarak buluşturmayı hedefliyor. Fuar 2022'de yapılacak.

İzmir'de düzenlenecek Terra Madre Fuarı'na sadece İzmir değil, tüm Türkiye ve Akdeniz'den küçük üreticiler katılacak. Fuarda Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinden gelen gastronomik ürünler buluşacak. Fuar kapsamında üreticiler de bir araya gelerek sorunlarını konuşacak. Sağlıklı gıdaya erişim ve tarım konusunda çok sayıda panel ve çalıştay yapılacak. İzmir'de gerçekleşecek Terra Madre'nin

Türkiye ve Akdeniz'den yüzlerce yerel üretici ve binlerce ziyaretçiye ev sahipliği yapması hedefleniyor. Konu hakkında bir açıklama yapan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, "İzmir ve Türkiye'deki üreticilerin emeğinin yerde kalmaması için alternatif pazarlar yaratmak zorundayız. İzmir ve ülkemizin her yerinde birbirinden değerli ve lezzetli ürünler üretiliyor. Bu ürünler pazarda karşılığını bulamadığı için birer birer yok oluyor, Türkiye'nin gıda ve tarım kültürü avuçlarımızın içinden kayıp gidiyor. Bunu engellemek için yürüttüğümüz çalışmaların en önemli ayağını Terra Madre Anadolu oluşturacak. Bu denli kadim bir tarım ve mutfak kültürü olan bir ülkede, küçük üreticilerin hızla eksilmesi, kırsal nüfusun azalması ve binlerce yıllık gıda kültürümüzün kaybolması kabul edilemez. Bu organizasyon sadece bir fuar etkinliği olmayacak. Aynı zamanda başka bir tarım vizyonunun mümkün olduğunu tarihe not düşecek" dedi.

COĞRAFI İŞARET ÇALIŞMALARI

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Erkence Hurma Zeytini" ve "Çeşme Kavunu" ile ilgili coğrafi işaret çalışmaları devam ediyor. "Erkence Hurma Zeytini" coğrafi işaret alımı için başvuru yapıldı. Yöreye has Çeşme Kavunu için Türk Patent ve Marka Kurumu'na yapılmış olan coğrafi işaret başvurusunun kabul edilmesinin ardından "Çeşme Kavunu" için coğrafi işaret belgesi alındı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ilk tescilli ürünü "Çeşme kavunu" üreticiye pazarlama konusunda büyük avantajlar sağlayacak. Çeşmeli üreticiler, coğrafi işaret sayesinde ürünlerine iç ve dış pazarlarda daha fazla yer bulabilecek.

Çeşme kavunu Çeşme yarımadasının bol güneş alan bereketli topraklarında uzun süre sulamaya ihtiyaç duymadan yetiştiriliyor. Taze tüketilen bir meyve olmakla birlikte, uygun koşullarda 6 aydan fazla dayanabildiği için yörede askı kavunu olarak da adlandırılan sulu Çeşme kavununun en önemli ayırt edici özelliği kendine has tatlı aroması ve dayanıklılığı. Yetiştirdiği coğrafyanın ılık/sıcak iklimine uyum sağlayan ürün kurak koşullara dayanabiliyor. Ovacık, Çiftlik, Nohutalan, Zeytineli, Birgi ve Barbaros mahallelerinde yüzlerce yıldır geleneksel yöntemlerle üretilmeye devam eden Çeşme kavunu, yüksek ihracat potansiyeli ile de bölge ekonomisi için büyük önem arz ediyor.

Üretici Pazarları: Pagos, Kültürpark, Buca ve Bergama olmak üzere 4 adet üretici pazarı, İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyetlerine devam ediyor. Dört pazara toplamda 293 üretici ve kooperatif katılıyor.

AGRO-TURİZM projesi

İzmir Tarımı'nın önemli ayaklarından biri de agroturizm gibi yan ekonomiler oluşturma çalışması. Agroturizm tüm dünyada, çiftçiye ek gelir oluşturan bir sektör haline geldi. Hedeflenen, İzmir'in agroturizm için uygun noktalarında köylülerin sadece belirli bir dönem değil, on iki ay boyunca yan gelir elde etmesini sağlamak. Proje 4 aşamadan oluşuyor ve bunun için çalışmalar başladı.

İzmir'de özgün bir yaklaşımla kırsal havza planlaması yapılıyor. Büyükşehir, imar planlarıyla kırsal alanda hangi faaliyete, ne şekilde izin verilebileceğini, İzmir'in kırsal havza planlama süreci içerisinde tasarlıyor. Kırsal turizm planları, İzmir'in farklı ilçelerindeki altı pilot bölge için hazırlanmaya başlandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Ege Üniversitesi'yle iş birliği yaparak hayata geçirdiği, İzmir Valiliği, İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İzmir Orman Bölge Müdürlüğü, Efeler Yolu Derneği ile İzmir Vakfı'nın da paydaşları olduğu Efeler Yolu projesi, Küçük Menderes Havzası'nın tarihi ve kültürel zenginliğini gün yüzüne çıkaracak uluslararası bir kültür rotası oluşturmayı hedefliyor. İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) tarafından da desteklenen projenin hem İzmir'in kırsal turizmdeki iddiasını güçlendirmesi hem de rota üzerindeki ilçe ve köyler için ekonomik bir kaldıraç olması planlanıyor.

500 kilometrelik çok etaplı ve işaretli bir yürüyüş yolu olan Efeler Yolu, yaklaşık bir ayda yürünebilen 28 etaptan oluşuyor. Yol, Efe ve Zeybek kültürlerinin egemen olduğu Efeler Yolu, Küçük Menderes Havzasında sürdürülebilir kalkınmayı hedefliyor. Avrupa Kültür Rotaları Enstitüsü'nün uluslararası standartlarına uygun olarak hazırlanan Efeler Yolu, efe ve zeybeklerin soluklandığı karaçam, kızılçam ormanları, serinlediği kaynaklar, çavlanlar, yaşadıkları yaylalar, yürüdükleri kervan yolları birbirine bağlanıyor.

Büyükşehir, Avrupa Birliği'nin HORIZON 2020 Programı kapsamında oluşturduğu "RURITAGE-Kültürel Miras Esaslı Sistematik Stratejiler Yoluyla Kırsal Yenilenme" projesiyle bölgede ekolojik turizmin geliştirilmesini hedefliyor. İzmir'in 550 bin Avro destek aldığı RURITAGE projesi, Bakırçay Havzası'nın turizm, doğa ve kırsal kalkınma odaklı faaliyetlerle ekonomik gelişimine katkıda bulunmayı ve kültürel mirasın korunmasını amaçlıyor. Proje kapsamında inanç turizminin geliştirilmesi, bölgenin "jeopark" olarak tanınması, yerel gıda kültürü ve markalaştırma çalışmalarının yapılması, yerel zanaat atölyelerinin canlandırılması, yerel tarım ürünü festivallerinin düzenlenmesi, bölgede yeni gelir getirici ürünlerin araştırılması, "dağınık otel" gibi yeni ve dayanışmacı modellerin geliştirilmesi başta olmak üzere pek çok projeye bölgenin ekonomik ve sosyal olarak canlandırılması hedefleniyor. Projenin Bergama ilçesi, Kozak Yaylası, Yukarıbey Mahallesi'ndeki koordinasyon merkezinin açılışının ardından, bölgenin UNESCO Avrupa Jeoparklar Ağı'na alınması için hazırlıklar başlatıldı. Proje kapsamında oluşturulacak coğrafi bilgi sistemleri tabanlı RURITAGE ATLAS ile erişilebilir, kültürel ve doğal miras esaslı bir veri tabanı ortaya çıkacak.

Büyükşehir, RURITAGE Projesi kapsamında Kozak Yaylası Doğal Yaşam Parkı'nı kurmak için de faaliyet yürütüyor. Burada karavan parkı, çadır kampı, ahşap ve yerel taş malzeme içeren bungalovlar gibi geçici ve kalıcı konaklama birimleri bulunacak. Bunların yanı sıra parkta açık festival alanı, yayla ve Yörük kültürüyle ilgili sergileme alanları, doğal yürüyüş ve jeo-rota parkurları, eğitim salonu, üretim atölyeleri ve satış birimleri yer alacak. Atölyelerde üretilen dokuma, yaygı, kâğıt ve parşömen, peynir ve fıstık çamı gibi ürünler ise satış birimlerinde, kooperatiflerce üretilen diğer yerel ürünlerle birlikte satışa sunulacak. Çam fıstığı üretiminin azalması nedeniyle ekonomisi zayıflayan bölgeye can suyu olacak proje, yayla turizmini geliştirerek bölge insanına yerinde istihdam olanağı sağlayacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmaları sayesinde İzmir, Avrupa Bisiklet Yolları Ağı'na (EuroVelo) Türkiye'den katılan ilk kent oldu. 16 farklı rotadan İzmir için uygun olan EuroVelo 8 Akdeniz rotasına dâhil olan İzmir, bu sayede agroturizm hedefini güçlendirmeyi hedefliyor. İspanya'nın Kadiz kentinden başlayan, Yunanistan'ın Atina kentinde ve ayrıca Kıbrıs'ta iki bitiş noktası olan Doğu-Batı doğrultusundaki 5888 kilometrelik bisiklet yolları ağı, İzmir'in de eklenmesiyle 6 bin 379 kilometreye çıktı. Bu sayede İzmir'i ziyaret edecek bisikletli turistler, Dikili'den Selçuk'a uzanan rotada farklı ölçekteki birçok yerleşimden geçecek. Bu yerleşimlerde hem konaklama hem de gastronomi açısından farklı ve zengin birçok alternatif ile karşılaşacaklar. Bu yerleşimler aynı zamanda alışveriş, bisiklet tamiri veya gerekli ekipmanların temini gibi ihtiyaçların giderilebileceği noktalar olacak.

*büyükşehirin
başlattığı*

“BİZ VARIZ” DAYANIŞMASI

TÜM İZMİR’İ KUCAKLADI

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, pandeminin başında kriz belediyeciliğini devreye alarak Türkiye’de örneği olmayan bir uygulamaya imza attı. Büyükşehir, korona virüs salgınının ortaya çıkardığı sağlık, ekonomik ve sosyal sorunlara anında çözüm bulmak için yeni bir yapılanma modeli uygulamaya koydu. Kriz belediyeciliği uygulamaları kapsamında sosyal yardımlarını arttıran ve “Biz Varız” dayanışma hareketini başlatan Başkan Tunç Soyer, pandemi, yangın, deprem ve sel felaketlerinde kapsamlı sosyal yardımlaşma programlarını hayata geçirdi. Halkın Bakkalı ve Biz İzmir dijital platformları üzerinden Askıda Fatura, Askıda Kitap ve Bir Kira Bir Yuva başta olmak üzere çok sayıda dayanışma kampanyası başlatan Büyükşehir, gücü olanla desteğe ihtiyacı olanı buluşturan pek çok projeye imza attı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, yangın, sel, deprem ve pandemi yüzünden sıkıntılı günler yaşayan vatandaşlar için “Biz Varız” dayanışma hareketini başlatarak yeni bir uygulamaya imza attı.

Esnafa, sporculara destek: 2019 yılından bugüne ihtiyaç sahibi yurttaşlara toplam 114 milyon 500 bin TL nakit desteğinde bulunan Büyükşehir, özellikle pandemi sürecinde sıkıntılı günler geçiren ve aralarında kahvehaneçiler, kantinçiler, antrenörler, gevrekçiler, çiçekçiler, mısır satıcıları ve seyyar satıcıların da yer aldığı toplam 91 bin 165 yurttaş 43 milyon 700 bin TL nakit desteği sağladı.

4 milyon kişilik sıcak yemek: Büyükşehir, pandemide toplam 501 bin gıda paketi ve 150 bin hijyen paketi dağıttı. Bu gıda paketlerinin 296 bin adedi yurttaşlar tarafından bağış olarak geldi. 205 bin adedini ise Büyükşehir kendi bütçesinden satın aldı. 2019'dan bugüne 4 milyon 2015 kişilik sıcak yemek üretildi ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı.

Hem üretici hem ihtiyaç sahibi desteklendi: Büyükşehir, bugüne dek sadece sosyal yardım ve sosyal hizmet faaliyetlerinde dağıtmak ve kullanmak üzere 43 farklı kooperatiftan toplam 235 milyon 238 bin TL ürün satın aldı. Doğrudan üreticilerden alınan bu ürünler ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı. Böylelikle hem üreticiler hem de ihtiyaç sahipleri desteklendi.

Hasat desteği: İzmir Büyükşehir Belediyesi korona virüs salgınıyla mücadele kapsamında "Üreticinin ürünü dalında kalmamasın" diye gönüllülerle beraber üreticiye hasat desteği de verdi. Başkan Tunç Soyer'in çağrısıyla başlatılan Biz Varız dayanışması kapsamında 2020'de Kemalpaşa'da 21 köyde eş zamanlı olarak gönüllü kiraz hasadı programı yürütülmüş, bölge üreticisinin ihtiyaç duyduğu işgücü gereksinimine katkı

sağlanmıştı. Büyükşehir Belediyesi'nden gönüllü talebinde bulunan 95 çiftçi ailesine dayanışma eli uzatılmış, pandemi kısıtlamaları ve ekonomik zorluklar nedeniyle mevsimlik işçi bulmakta zorlanan kiraz üreticilerine bir ay süresince destek olunmuştu. Büyükşehir, hasat dayanışmasını bu yıl da yaptı. Kemalpaşa'da talepte bulunan 101 kiraz üreticisine gönüllü işgücü desteği sağlayarak 25 köyde eş zamanlı olarak bu destek programını yürüttü.

DEPREMİN YARALARI SARILDI

İzmir'i sarsan depremin ardından depremzedeleri ve onlara destek olmak isteyenleri bir araya getiren "Bir Kira Bir Yuva" kampanyası kapsamında taahhüt edilen kira desteği 42 milyon 649 bin lirayı buldu. Destekçi sayısı 4 bin 643'e ulaştı.

Bir Kira Bir Yuva kampanyası dışında, sadece Büyükşehir bütçesinden 5 bin 250 depremzedeğe 35 milyon 396 bin 900 TL kira desteği sağlandı. Bin hanenin ise ev eşyasını tamamlandı, 4 bin 751 ev eşyası ulaştırıldı.

Deprem sırasında 17 farklı nok-

taya istasyon kurularak 171 bin 375 kişilik yemek dağıtımı yapıldı.

Barınma sorununa çözüm bulundu: Büyükşehir, kendi mülkiyetinde olan Uzundere'deki konutları bir yıl boyunca ücretsiz olarak depremzedelerin kullanıma sundu. Depremzedelerin konutlardan ayrılırken mobilyaları ve beyaz eşyaları da yanlarında götürebileceklerini taahhüt etti. Elektrik, su, yakıt faturaları ve ortak giderlerin de bir yıl boyunca Büyükşehir tarafından ödenmesine karar verildi. Konutlarda kalan depremzedelere 200 liralık alışveriş kartı ile gıda ve hijyen paketi, uzaktan eğitim gören çocuklara ise tablet desteği sağladı. Geçmişte Hilton oteller zincirinin işlettiği ve sözleşmesi bitince boşalttığı 5 yıldızlı otel binasının Büyükşehir'e ait olan 380 odasına da depremzede aileler yerleştirdi. Konaklama hizmetinden faydalananlara psikolojik destek verildi ve okul öncesi dönemi çocuklar için İzmir Büyükşehir Belediyesi İZELMAN Anaokulları öğretmenlerinin bulunduğu bir sınıf oluşturuldu.

Selzedeler unutulmadı: 2021 yılında yaşanan sel felaketi sonrası hızla hasar tespit çalışmaları tamamlandı, 2 bin 857 selzedeğe 22 milyon 913 bin TL nakit desteği sağlandı.

Süt ulaştırılan çocuk sayısı 156 bine çıktı

2005-2012 yılları arasında Okul Sütü Projesi ile yola çıkan, 2012 yılından sonra Süt Kuzusu Projesi kapsamında 1-5 yaş arasındaki çocukların evlerine ayda 1 kez 8 litre süt dağıtımına başlayan Büyükşehir, 2021 yılında projeyi daha da büyüttü. 2019'da 13 ilçede 135 bin çocuğa süt dağıtılıyordu. Bu rakam İzmir'in 30 ilçesinde toplam 156 bin çocuğa çıkarıldı. Süt üreticilerine ise bu sayede toplam 167 milyon 164 bin TL destek sağlandı.

Eğitim ve çocuk: 2019'dan bugüne kadar 44 bin 438 çocuğa 5 milyon 152 bin TL kırtasiye desteği sağlayan Büyükşehir, bu destekleri "Eğitim Kart" isimli sosyal destek kartına yatırdı ve İzmirli kırtasiyecilerden kullanım şartı getirdi. Böylelikle kırtasiye esnafına da destek olundu. Çocuklara 60 bin bot, 60 bin mont dağıtan Büyükşehir, bu bot ve montların İzmirli esnaf tarafından üretilmesi şartını koyarak yine İzmirli üreticilere destek sağladı. 2021 yılında ise çocuklara toplam 2 bin 335 tablet ulaştırıldı.

Çölyak hastaları da destek kapsamında: Çölyak ve Fenilketonüri hastaları için toplam 7 bin özel üretim gıda paketi dağıtımını yapan Büyükşehir, 2019'dan bugüne toplam 338 akülü ve manuel tekerlekli sandalye, 518 hasta yatağı vb. medikal malzeme, 345 bin hasta bezi dağıtımını yaptı.

Veresiye defterleri kapandı: 2021 yılı Ramazan Bayramı'nda Tunç Soyer'in çağrısıyla 103 bakkal esnafın 1 milyon 287 bin TL'lik veresiye defteri kapandı.

Bizlirmir Dayanışma Noktası: Pandemi sürecinde gelen talepler doğrultusunda yapılan sosyal incelemeler sonucunda yoksulluk haritasına göre derin yoksulluğun yaşandığı ve kronik hale geldiği bölgeler belirlenip ilk etapta 5 yerde Bizlirmir Dayanışma Noktası hizmete açıldı. Dayanışma noktalarında günlük ortalama bin kişilik sıcak yemek dağıtımının yanı sıra aynı ve nakdi

yardımların yapıldığı tüm sosyal hizmet faaliyetleri yürütülüyor.

Faaliyete geçtiği 04 Haziran 2021'den itibaren 5 dayanışma noktasında toplam 226 bin 150 kişilik sıcak yemek dağıtımı, 889 hanenin sosyal incelemesi, 30 hanenin eşya ihtiyacı karşılandı.

Büyükşehir, Karabağlar'ın Üçyol semtinde Bizlirmir Giysi Noktası da kurdu. Dar gelirli yurttaşlar bu merkez aracılığıyla yeni kıyafetlere ulaşabiliyor. Hem yurttaşların dayanışmasıyla hem de belediyenin katkısıyla giysi noktası orta ve uzun vadede kurumsallaştırılacak.

Mobil Mutfak: İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesine 3 bin kişilik yemek kapasiteli mobil mutfak aracı kattı. Mutfak aracı dezavantajlı mahallelerde hizmet veriyor ve gerektiğinde afetlerde kullanılıyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Aşevleri Şube Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösterecek mobil mutfak aracı, Türkiye'nin her yerinde yemek üretebilecek ve anında dağıtım yapabilecek.

Dayanışma ağı: İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in dayanışma anlayışı kapsamında Büyükşehir Belediyesi, sel ve yangın bölgeleri için seferber oldu. Büyükşehir Artvin Arhavi, Van Başkale, Kastamonu Azdavay, Cide ve Sinop Ayvacı ilçelerinde yaşanan sel felaketinde mağduriyet yaşayan vatandaşlara, ayrıca Adana Kozan ve Aladağ, Muğla'nın Marmaris, Menteşe, Milas ilçeleri, Denizli Beyağaç, Aydın Nazilli ve Antalya Manavgat ilçesinde meydana gelen yangın felaketleri neticesinde mağdur olan yurttaşlara destek olabilmek amacıyla 59 araç ile (145 ton 6 tırlık) yardım malzemeleri ulaştırdı. Antalya Manavgat ilçesinde sevkiyatta çalışmak üzere 4 frigofirik araç ve 6 personel görevlendirildi. bir Mobil Mutfak, bir frigofirik araç, bir depolama aracı, bir de personel servisi olmak üzere 4 araç 13 personel ile Muğla'nın Menteşe ilçesinde 18 bin 550 kişilik kahvaltı, kumanya

ve yemek dağıtıldı.

Büyükşehir, Muğla'da yangının etkilediği hayvancılıkla uğraşan üreticilere 350 ton kuzu büyütme yemi dağıttı. Ayrıca bölgedeki bal üreticilerine destek olmak için de 15 bin kavanoz bal aldı, böylelikle bal üreticilerine toplamda 500 bin lira destek sağlandı.

Küçük balıkçıya destek: Büyükşehir, su ürünleri kooperatiflerine bağlı küçük ölçekli balıkçılara teknelerinin bakımı için malzeme desteği de veriyor. 11 Ocak 2021 tarihli Meclis kararıyla onaylanan ve üç yıl sürecek projeden, 12 metrenin altında balıkçılık ruhsatlı tekneye sahip olan ve kooperatife ortak balıkçılar faydalanabiliyor. 2021'de Yarımada'daki yaklaşık 25 kooperatifin destek kapsamına alındığı proje, diğer iki yıl Gediz ve Bakırçay havzasındaki balıkçılara da yaygınlaştırılacak.

Büyükşehir, balıkçıların en büyük gider kalemlerinden biri olan tekne bakım malzemesi desteğiyle ekonomik olarak zor günler geçiren küçük ölçekli balıkçılara destek olmayı, geleneksel balıkçılık mesleğinin devamlılığını, biyoçeşitliliğin korunmasını, kooperatifleşme ve örgütlenmenin güçlenmesine destek olmayı amaçlıyor.

BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
TARIMSAL
KALKINMA İÇİN
KOLLARI SIVADI

MERSİN'İN
TARLADA İZİ
HARMANDA
SÖZÜ VAR

Mersin’de özellikle küçük işletmelerin rekabet gücünü arttırmaya özen gösteren ve kent genelinde tarımın canlanması için çaba harcayan Büyükşehir Belediyesi kısa süre içinde büyük yol kat etti.

Büyükşehir Belediyesi, Mersin’de tarım sektörünün canlanması ve tarım arazilerinin çoğalmasi ile ilgili projeler üretiyor ve tarımsal üretim yapan vatandaşlara destek oluyor. Özellikle küçük aile işletmelerinin rekabet gücünü artırma yönünde çalışmalar yapan Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı Tarımsal ve Veteriner Hizmetleri Dairesi Başkanlığı’nın yürüttüğü projeler ile mevcut tarım alanlarına ek yeni üretim alanları kazandırılıyor. Tarım alanında yapılan projeler ile hem Mersin tarımında kalitenin ve verimin artması sağlanıyor hem de kırsalda yaşayan ailelerin ekonomilerine katkı sunuluyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Başkan Vahap Seçer’in destek ve girişimleriyle tarımsal üretim potansiyelinin çok yüksek olduğu Mersin’de üretimin her aşamasında üreticinin yanında olmaya özen gösteriyor. Fide ve fidandan alet-ekipman desteğine, atalık tohumların gün ışığına çıkarılmasından kooperatiflere destek verilmesine kadar birçok alanda proje yürütülüyor. Üreticilerin ürünleri, Mersin’den Kadın Kooperatifi’nin de girişimleriyle değerinden alınıyor ve tüketiciye ulaştırılıyor. **‘Yerel Buğday Çeşitlerinin Yerinde Korunması ve Pazarlanması Projesi’**nde 2 yıl geride kaldı. Projenin ilk yılında yerel buğdaylar Silifke Balandız’da ekildi ve hasadı yapıldı. Bu proje ile kaliteli ve genetiği bozulmamış yerel tohumlarla, kültürel miras korunarak gelecek nesillere aktarılması amaçlanıyor. Böylece hem yerel buğday üretim alanları arttı hem de elde edilen ürünler piyasada değer kazandı. Büyükşehir Belediyesi, bu yıl aynı uygulamayı Gülnar nohutu için yaptı.

Öte yandan, Mersin Büyükşehir Belediyesi Tarımsal ve Veteriner Hizmetleri Dairesi ile Mersin’den Kadın Kooperatifi’nin iş birliği içerisinde Birleşmiş Milletler Uluslararası Göç Örgütü tarafından hibe sağlanan ‘Güneş Enerjisi ile Kurutma Tesisi’, yakın zamanda Mersin’e kazandırıldı.

ALET, EKİPMAN VE MAKİNE DESTEĞİ

Mersin Büyükşehir Belediyesi, tarımsal üretimi artırmak ve çiftçiyi desteklemek amacıyla üreticilere alet, ekipman ve makine desteği sağlıyor. Her bölgenin üretim özelliğine uygun dağıtımlar gerçekleştiren Büyükşehir, lavanta distilasyon ünitesinden hamur yoğurma makinesine, zeytin boylama makinesinden üzüm sıkma makinesine, atık kıyma makinesinden badem soyma makinesine, arıcılık malzemelerinden süt soğutma tankına ve yem desteklerine kadar birçok alanda kooperatifler ve birlikler aracılığıyla üreticilere alet, ekipman ve makine desteği sağlıyor. Ekipler ayrıca örtü altı yetiştiriciliğinin olduğu bölgelerde mikrobiyal gübre, sera ipi ve sera naylonu dağıtımı da gerçekleştiriyor.

SULAMAYA ÖNEM VERİLİYOR

Büyükşehir Belediyesi, yıllar önce yapılan sulama kanalları ve sulama tesislerinin zaman içerisinde hasar görmesi ya da kullanılamaz duruma gelmesi sebebiyle, sulama konusunda da üreticiye katkı sunuyor. Geçen yıl kent genelinde 43 mahallede 60 kilometre sulama borusu dağıtımı gerçekleştiren Büyükşehir, tarımsal sulamanın daha düzgün yapılması ve suyun israf edilmemesi için aynı proje kapsamında 56 kilometrelik çelik boru dağıtımını tamamladı. 44 kilometrelik HDPE boru dağıtımları ise ilerleyen günlerde gerçekleştirilecek.

HADI GEL KÖYÜMÜZE DESTEK VERELİM

Öte yandan, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer'in öncülüğünde kadın üreticilere ve yetiştiricilere pozitif ayrımcılık uygulayan Büyükşehir Belediyesi, tarımsal ve hayvansal alanda yaptığı desteklerde de kadınlara öncelik veriyor. **'Hadi Gel Köyümüze Destek Verelim'** projesi kapsamında geçen yıl her birine 25 adet küçükbaş hayvan verilen 60 yetiştiriciden 27'si kadinken, bu yıl 60 yetiştiriciden 34'ü kadınlardan oluşuyor. Ayrıca kent genelinde kaz üretimini geliştirmek amacıyla yürütülen **'Kazanç Projesi'** kapsamında her birine 100 adet kaz verilen 100 yetiştiriciden de 76'sı kadınlardan oluşuyor. Büyükşehir Belediyesi'nin destekleriyle güçlenen kadınlar, üretime daha çok katılarak hem ev ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkı sağlıyor.

Büyükşehir Belediyesi, üreticilere fide, fidan, alet-ekipman desteğinin yanı sıra tarım arazilerinin çoğalması ve yeni üretim alanları kazanmak için de projeler gerçekleştiriyor.

Mersin'de hayvancılık yeniden canlanıyor

Mersin Büyükşehir Belediyesi, 'Hadi Gel Köyümüze Destek Verelim' projesi kapsamında, 2 yıldır 60'ar yetiştiricinin her birine 25 küçükbaş hayvan verdi. Geçen yıl dağıtılan 1500 küçükbaş hayvan 712 yeni doğum yaptı ve yetiştiricinin yüzünü güldürdü. 5 yılın sonunda 300 yeni işletme kur-

mayı ve yeni doğumlarla damızlık popülasyonuna 7 bin 500 yeni hayvan eklemeyi hedefleyen Büyükşehir Belediyesi; hayvanların aşılarını, bakımlarını ve her türlü sağlık hizmetlerini de iş birliği içerisinde olduğu kurumlarla birlikte üstleniyor. Proje kapsamında yetiştiricilere ayrıca 4'er ton yem desteği de sağlanıyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi üç değişik proje ile il genelinde hayvancılığın canlanması ve gelişmesi için çaba sarf ediyor. Üreticiye küçükbaş hayvan desteğinde bulunan, dar gelirli ailelere kaz ve sezonluk yem dağıtan Büyükşehir Belediyesi “Bal Gibi Destek, Her Petekte Gelecek” sloganıyla arıcılığı da teşvik ediyor

Aynı şekilde kent genelinde kaz üretimini geliştirmek amacıyla bu yıl 100 dar gelirli yetiştirici aileye 100'er adet kaz ve sezonluk yem desteğinde bulunuluyor. Toplam 10 bin kazın dağıtılacağı proje sayesinde, Mersin'de kaz üretiminin desteklenmesi ve teşvik edilmesi amaçlanıyor.

Arı üreticileri için de **'Bal Gibi Destek, Her Petekte Gelecek!'** sloganı ile yola çıkan Büyükşehir Belediyesi, projenin ilk etabında Erdemli ve Silifke ilçelerindeki arı üreticilerine ekipman desteği sağladı. Belirli bir program dahilinde 13 ilçenin tamamındaki 708 arı yetiştiricisine ekipman desteği veren Büyükşehir Belediyesi, üreticilerin ve yetiştiricilerin hayatını kolaylaştıracak, ürünlerine katma değer sağlayacak projeler hazırlamaya devam edeceğini ve projenin geliştirilerek yaygınlaştıracağını açıkladı.

gücünü üretimden alan **kadınların** **yanında**

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin destek verdiği kooperatiflerden olan Mersin Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'nin çalışmaları kapsamında, Büyükşehir Belediyesi'ne ait seralarda ayrılan bölümde kadınlara süs bitkisi yetiştiriciliği kursları verildi. Kadınların serada ürettikleri süs bitkilerinin ilk alıcısı da yine Büyükşehir Belediyesi oldu.

Kadın ve çocukların sosyal yaşam ve üretime daha fazla katılması için çalışmalar yürüten Büyükşehir, Türkiye’de ilk Tarımsal Kredi Kooperatifi’nin kurulduğu yer olan, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün emaneti ‘Gazi Çiftliği’ni işlevsel hale getirerek, kadınlara zakkum üreticiliği eğitimi verdi. Kadınların yetiştirdiği zakkumlar, Büyükşehir Belediyesi tarafından satın alınacak ve ilerleyen aylarda kenti süsleyecek.

EL EMEĞİ ÜRÜNLER SERGİLENİYOR

Büyükşehir, kadınların ürettikleri ürünlerin ekonomik değere dönüşmesi ve evdeki gizli kadın iş gücünün ortaya çıkması amacıyla kent genelinde Üretici Kadın Stantları da kuruyor. Büyükşehir, kurduğu stantlarla kadınların emeğini görünür kılarken, verdiği eğitimlerle de ürünlerini pazarlamaları noktasında destek oluyor. Kadınlar stantlarının başına

geçmeden önce satış-pazarlama, diksiyon, müşteri ilişkileri ve paketleme eğitimleri de alıyor. Verilen eğitimler sayesinde üretici kadınlar satış konusunda da donanım kazanıyor.

FİKİRLER HİZMETE DÖNÜŞÜYOR

Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Gönüllüler Şube Müdürlüğü’nün 2020 yılında 13 ilçede yaptığı Gönüllü Katılım Toplantısı’nın bu yıl ikinci turu başladı. Gülnar’dan başlayan ikinci tur toplantıları, diğer ilçelerle devam ediyor. Geçen yılki toplantılarda ortaya çıkan fikirleri hizmete dönüştüren Büyükşehir, bu yıl da kadınlarla Büyükşehir arasında gönül köprüleri kurmaya devam ediyor. Büyükşehir’in ilk gönüllüsü olan Mersinden Kadın Kooperatifi Başkanı Meral Seçer de toplantılarda kadınlarla bir araya gelerek, kadınların sunduğu önerileri ve talepleri alıyor.

BİVA

SAVİLLA

Lüks ve Doğa.
SASALI'da buluştu

Kaliteli bir yaşam
Sizleri Bekliyor

TARIM İLÇESİ MENDERES GELECEKTEN UMUTLU

Mandalinadan, salatalığa, üzümünden, çiçeğe birçok farklı ürünün yetiştiği İzmir'in Menderes ilçesinde belediyenin tarıma yönelik çalışmaları dikkat çekiyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi ile koordineli şekilde yürütülen ortak tarımsal çalışmalar sayesinde çok sayıda üreticiye destek veriliyor. Toprağın verimliliğini arttırmaya yönelik çalışmalarda çevre ve doğa gözetiliyor.

Verimli toprakları, çalışkan insanları, turizmi ve tarihi ile Menderes, İzmir'in hızla gelişen, büyüyen ilçelerinden. Çok sayıda ürünün yetiştiği Menderes'te CHP'li Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, yapılan çalışmalarla üreticiyi desteklediklerini, Menderes'i tarım merkezi bir ilçe yapmak için gayret gösterdiklerini söylüyor.

“ÜRETİCİMİZİN, ÇİFTÇİMİZİN SESİYİZ”

Ülkenin kalkınmasının tarımla olacağını kaydeden Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, “Türkiye'nin kurulma aşamasında kalkınma ataklarından birisi tarımdır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, savaştan başarıyla çıkmış; yorgun ama umutlu bir milletin kalkınması adına her alanda adımlar atarken en büyük adımı tarım alanında atmıştır. Bunu da ‘Milli ekonominin temeli tarımdır’ sözüyle ifade etmiştir. Geçmişte tarıma yönelik atılan adımlar ortada, günümüzde ise geçmişin aksine kara günleri yaşamaktayız. Geldiğimiz noktada üreticilerimiz dertli, çiftçimiz sıkıntı içerisinde. Ancak Menderes Belediyesi olarak bahanelerin arkasına sığınmıyor, herkesin sesi, her kesimin belediyesi olmak için gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızda üreticimizin de yanında yer alıyoruz” diyor.

BEREKETLİ TOPRAKLAR

Yüzölçümü bakımında geniş bir alana hitap ettiklerini söyleyen Başkan Kayalar, “775 kilometrekare yüzölçümüne sahip olan ilçemizde tarım sektörü önemli bir yer almaktadır. Birbirinden çeşitli ürünlerin bulunduğu ilçemiz bereketli topraklarıyla dikkat çekmekte. Mandalinadan, salatalığa, üzümünden, çiçeğe birçok farklı ürün bu

topraklarda yetişerek Türkiye ve dünyanın çeşitli noktalarına gönderiliyor. Tarımda bu kadar önemli bir konuma sahip ilçemizde Menderes Belediyesi olarak biz de çalışmalarımızla sektöre katkı sunmayı sürdürüyoruz. Üreticimizin yanında olarak üretim verimli şekilde gerçekleşmesine yönelik katkılarımız devam edecek” ifadelerini kullanıyor.

ÜRETİCİYE DESTEK TOPRAĞA BEREKET

Menderes Belediyesi ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ortak çalışmalarıyla ilçede ki üreticilere tarımsal destekler veriliyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne destekleri için teşekkür eden Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar şunları söylüyor:

“İzmir Büyükşehir Belediyemiz ile birlikte yaptığımız ortak çalışmalarla üreticimize destek oluyoruz. Tarımın kalkınmasına yönelik yaptığımız destekler kapsamında ‘Zirai İlaç Ambalaj Atıklarının Ayrı Toplanması Projesi’ni hayata geçirerek 1,5 ton zirai atığın doğaya karışmasını engelledik. Salgın nedeniyle büyük zorluk yaşayan üreticimizin yanında olarak Çamönü’de salatalık üreticilerimizle bir araya geldik. Yapılan protokol ile 200 ton salatalık İzmir Büyükşehir Belediyesi’nden satın alınarak ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza ulaştırıldı. Aynı şekilde Çakaltepe’de de domates üreticimize destek olundu. İlçemizde çıkan yangından etkilenen Efemçukuru, Çatalca, Kuyucak ve Yeniköy’deki üreticilerimize destek olmak için solucan gübrelimizin dağıtımını da Çatalca’da düzenlenen törenle gerçekleştirdik. Proje kapsamında 173 üreticimize, toprağın organik yapısını zenginleştiren, mikrobiyolojik yapısını geliştiren 49 bin 50 kilo solucan gübresi dağıtıldı.”

KARAKILÇIK HASADI VE SOĞUK HAVA DEPOSU

Menderes Belediyesi'nin üreticinin yanında olmaya devam edeceğini belirten Başkan Mustafa Kayalar ilçede ilk etapta 6 üreticiye dağıtılan karakılçık buğdayının ilk hasadını İzmir Köy-Koop Başkanı Neptün Soyer ile birlikte yaptıklarını belirterek sonucun memnun edici olduğu ve gelecek yıllarda üretici sayısının artacağını ve karakılçık buğday üretiminin geniş kesime yayılacağını söylüyor.

Kayalar'ın üreticiler için bir de müjdeli haberi var. Ürünlerin 12 ay pazara sunulmasını sağlamak için soğuk hava deposu projesinin İzmir Büyükşehir Belediyemiz ile birlikte hayata geçirileceğini belirten Kayalar. "Yaptığımız çalışmalarla doğamızı korumaya, üreticimizi yanında olmaya devam edeceğiz. Derman belediyciliğinin en güzel örneklerini sunarken köylerimizi desteklemeye, ürünlerimize bereket katmaya devam edeceğiz. Her şey üreticimizin yüzünün gülmesi için" ifadelerini kullanıyor.

KOOPERATİFLERE DESTEK

Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar ilçede faaliyette olan kooperatiflere destek olduklarını söyledi.

Tarım ve hayvancılığa yönelik çalışmalarıyla dikkat çeken Menderes Belediyesi, kooperatiflere yönelik desteğini de sürdürüyor. Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, kooperatiflerle uyum içerisinde hareket ederek, tarım ve hayvancılığın ilçede gelişmesine katkı sunduklarını kaydetti.

Yerelde kalkınma ile güçlenen bir ekonomi için tarım desteklerini önemstediklerini kaydeden Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, "Ziraat alanında gerçekleştirdiğimiz tüm çalışmaların merkezini tek bir şey oluşturuyor; yerel ekonomileri

güçlendiren, yaşam şartlarını iyileştiren, yoksulluğun azaltılmasında etkin bir araç olan kooperatifçilik. Bu kapsamda ilçemizdeki tüm tarım kooperatifleriyle bir araya geliyoruz. Toplantılarımızda kooperatiflerimizin sorun ve taleplerini masaya yatırıyor, fikir alışverişinde bulunuyoruz. İlçemizde üreticinin kalkınması, çiftçinin ekmeğinin büyümesi kooperatiflerin etkin olmasından geçiyor. Bu kapsamda Menderes Belediyesi olarak elimizi taşın altına koyduk. Üretici pazarı ile üretici ile tüketiciyi aracısız buluşturacak çalışmaları hayata geçirmenin yanı sıra soğuk hava depoları ile ürünlerin 12 ay pazara sunulmasını sağlamayı amaçlıyor, kadın kooperatifçiliğine destek vererek kadınlarımıza pozitif ayrımcılık yapıyoruz" diye konuştu.

MANDALINANIN KALBI TESCILLENDİ

Menderes Belediyesi, ilçenin yerel ürünlerinin korunması, kalitesinin artırılması ve markalaştırılması amacıyla tarafından çalışmalar yürütüyor. Yapılan çalışmalar kapsamında Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından Gümüldür Satsuma Mandalinası için coğrafi işaret belgesi verildi. Belge, Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar'a teslim edildi.

ÜRETİCİ KAZANACAK, MENDERES KAZANACAK

İlçenin önemli ürünleri arasında satsuma cinsi Gümüldür Mandalinasının yer aldığı kaydeden Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar, "Menderesimizin bereketli topraklarının verimli ürünlerini korumaya ve geniş pazarlara sunmaya, üreticimize destek olmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda Gümüldür Satsuma Mandalinasının coğrafi işaret belgesi alması için yaptığımız girişimler sonuç verdi ve Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından belgeyi almaya hak kazandık. Dünyanın en kaliteli mandalinası olan Gümüldür Satsuma Mandalinası için aldığımız coğrafi işaret belgesi Gümüldür'den Selçuk'a kadar olan bölgeyi kapsıyor. Belge, ürünün markalaşması ve üreticimizin hem iç hem de dış piyasada satış olanaklarının artması adına büyük bir önem arz ediyor. Bu belgeyle kazanan üreticimiz, kazanan Menderes olacak. İlçemize hayırlı, uğurlu olsun" dedi.

Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından Menderes'te yetişen satsuma cinsi Gümüldür Mandalinasına coğrafi işaret tescil belgesi verildi

SIRADA EFEMÇUKURU ALFONS ÜZÜMÜ VAR

Efemçukuru Alfons Üzümü için de gerekli girişimleri yaptıklarını kaydeden Başkan Kayalar, "Bir sonraki hedefimiz Efemçukuru'muzun eşsiz lezzeti olan alfons üzümü. Ürünümüz için gerekli başvuruları yaptık. Efemçukuru Üzümünün de coğrafi işaret tescil belgesini alacağız. Bu toprakların bize sunduğu nimetlere sahip çıkmayı sürdüreceğiz" diye konuştu.

İş garantili kurs mezunlarını verdi

Konak Belediyesi'nin İzmir İş Kadınları Derneği'yle (İZİKAD) birlikte hazırladığı, "İzmir Birlikte Tasarım ve Üretim Merkezi" projesi ilk mezunlarını verdi. Eğitimlere katılan 30 kadın kursiyer sertifikalarını törenle aldı.

İzmir Birlikte Tasarım ve Üretim Merkezi Projesi'nin ilk dönem mezunları, Halil Rifat Paşa Konağı'nda hizmet veren Konak Belediyesi Araştırma ve Geliştirme (ARGE) Müdürlüğü'nde düzenlenen kapanış töreniyle kurs bitirme ve teşekkür belgelerini aldı.

Konak Belediye Başkanı Abdül Batur projenin başında en önemli unsurun kadınların hem meslek hem de iş edinmesi olduğuna dikkat çekerek, "Devletin tüm kurumlarının, İzmir Valiliğimize, Kaymakamlığıımıza bağlı tüm kurumların, belediyemizin ve sivil toplum örgütü olarak İZİKAD'ın katkılarıyla hep birlikte çok güzel bir iş başarıldı. Bu projeyi destekleyen kamudaki tüm kurumlarımıza ve özellikle İçişleri Bakanlığı İzmir Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğümüze, İzmir Konak Halk Eğitim Müdürlüğümüze, İŞKUR İl Müdürlüğümüze çok teşekkür ediyorum" dedi.

"SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNEMLİ"

Projenin sürdürülebilirliğinin çok önemli olduğunu söyleyen Batur, 13 kursiyer kadının çeşitli firmalarda işe yerleştirildiğine dikkat çekerek, "Konak Belediyesi olarak sivil toplum örgütleriyle birlikte iyi projeler yapıyoruz. ARGE Müdürlüğümüzü sırf bu iş için kurduk. Sadece sivil toplum örgütleri değil, Avrupa Birliği projelerinde de gerek kamu kurumlarımızla gerekse sivil inisiyatifle gayet güzel projeler hazırlıyoruz. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Konak Belediyesi himayesinde kadın kooperatifimizi de kurduk. Kooperatifin bundan sonraki süreçte yapacağı şu: 14 semt merkezimizde kadınlarımız üretiyor. Ürettiklerinin değerlendirilmesi ve onların ev ekonomisine katkı sunması lazım. Bu üretilen ürünlerin pazarlanabilmesi noktasında Konak'ın belirli yerlerinde kooperatifimize yer vereceğiz. Onlara markaladığımız bu ürünlerin karşılığı, onların hesaplarına yatırılacak. Onlar da ev ekonomilerine katkı sağlamış olacak."

İŞ GARANTİLİ BİR PROJE DAHA

Konak Belediyesi ile Pasta Tasarımcıları Derneği (PASTAD) arasında iş birliği protokolü imzalandı. Kadınların pasta tasarımı ve sunumu alanında mesleki yeterlilik kazanacağı projelerin ilk adımı olan protokolü imzalayan PASTAD Yönetim Kurulu Başkanı Sabiha Sezen Sel, Konak Belediye Başkanı Abdül Batur'a desteği için teşekkür etti.

Özellikle kadınları destekleyen; çocuk, genç ve engelli bireylerin gelişimine yönelik sivil toplum örgütleriyle iş birliğine her zaman hazır olduklarını dile getiren Başkan Batur, PASTAD ile gerçekleştirilecek projede emeği geçenlere teşekkür etti ve şöyle konuştu: "Sivil inisiyatifle bu tür sosyal projelerin hayata geçirilmesi çok önemli. Özellikle kadınların üretime katılabilecekleri Kadın Kooperatifimiz de oluşturduk. PASTAD ile birlikte de kadınların istihdam garantisi olacak bir proje daha yapmaktan mutluluk duyuyoruz. Kursa katılan kadınlar aldıkları sertifikayla evlerinde üretim yapıp bu işi pazarlayabilecekler. Yine, aldıkları sertifika ile dünyanın her yöresinde mekân açabilecekler. Biz kadın evde oturmasın, üretime katkısı olsun, diyoruz. Kadının üretime katılmasına yönelik tüm projelerde Konak Belediyesi yanınızdadır. Derneklere, sivil toplum örgütlerine bunun altını çizerek söylüyoruz. Kadın üretirse ülke kazanır. Bizde pozitif ayrımcılık var. Kadınlar, gençler, çocuklar ve engelli bireyler ile ilgili projeler burada mutlaka karşılık görür. Buraya gelen her proje değerli. Burada bir Anadolu mozağıyız. Devletin kurumlarıyla da sivil toplumla da projeler yapıyoruz. Özellikle sivil inisiyatif ile birlikte yaptığımız projelerin halka yansımalarını çok önemsiyoruz."

Sevgi Yolu'ndaki vagonlar Konak Kadın Kooperatifinin vitrini oldu

KONAK'TA KADINLAR HEM ÜRETİYOR HEM KAZANIYOR

Konak Belediye Başkanı Abdul Batur, Konak Kadın Girişim Üretim İşletme Kooperatifi Başkanı Nesrin İlkutlav ve Belediye Meclis Üyeleri ile birlikte Alsancak Sevgi Yolu'ndaki Konak Kadın Kooperatifi satış stantlarını ziyaret etti. Nostaljik vagon formlarıyla dikkat çeken stantlarda kooperatifçi kadınlarla buluşan Başkan Batur, "Kadın Kooperatifinin çok güzel işler yapacağına ve kadın dayanışmasını güçlendireceğine güvenimiz tam. Bu mücadelede bizler de Konak Belediyesi olarak her zaman kadınların yanındayız. Üreten kadının gücü, kooperatifimizle daha da çoğalacak" diye konuştu.

SAYILARI ARTACAK

Konak Kadın Girişim Üretim İşletme Kooperatifi, Sevgi Yolu'nda yer alan vagon şeklindeki iki satış standında kooperatifçi kadınların emeğini ekonomik değere çeviriyor. Vagonların birinde tasarım takılar, tığ ve örgü işleri satışı yapılırken diğerinde de gıda ürünleri satılıyor. Elde edilen gelir kooperatifçi kadınların aile bütçelerine katkı sağlıyor. Kadınların emeğinin değerlendirildiği satış stantlarının ilçe genelinde yaygınlaştırılması planlanırken Konak Kadın Girişim Üretim İşletme Kooperatifi, ilerleyen süreçte yeni projelerle de kadının gücünü çoğaltacak. Kooperatifçi kadınların katılacağı yaşlı, hasta ve engelli bakım kurslarının ardından Konak Kadın Kooperatifi hizmet sektöründe de yer alacak.

"ANADOLU KADINLARI KONAK'TA"

İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün açmış olduğu hibe programı kapsamında İzmir Folklor Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'nin başvuruçuluğunda ve Konak Belediyesi'nin ortaklığında yazılan ve yürütülen "Anadolu Kadınları Konak'ta" projesinin Halk oyunları gösterileri Alsancak Vapur İskelesi önünde kurulan dev sahnede izleyicilerle buluştu. Konak Belediye

Başkanı Abdul Batur, Cumhuriyet Halk Partisi Konak İlçe Başkanı Çağrı Gruşçu, Konak Belediyesi Meclis üyeleri, muhtarlar ile çok sayıda halk oyunları sevdalılarının katıldığı Gala Gece-si'nde, Türkiye'nin dört bir yanından Halk oyunları dernekleri sahne aldı.

Ege Bölgesi'nden Destan Halk Oyunları G.S.K. Derneği, KUHOD G.S.K. Derneği ve İzmir Folklor G.S.K. Derneği, Marmara Bölgesi'nden Kırklareli Belediyesi, Karadeniz Bölgesi'nden Trabzon İmece G.S.K. Derneği ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden Diyarbakır İzcilik Müzik Folklor Araştırma G.S.K. Derneği ile Gaziantep Folklor Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'nden 96 kadın halk oyuncunun katıldığı gecede izleyiciler birbirinden güzel ve renkli halk oyunlarını büyük

bir beğeniyle izledi

Konak Belediye Başkanı Abdul Batur, "İzmir'in işgalinden sonra 9 Eylül'de kurtuluşun ve Cumhuriyet'in kuruluşunun müjdesini veren bir şehirde ve onun merkezi Konak'tayız. Güzel bir etkinlikteyiz. Bu gece sahnede gösteri sunan ekipler, Anadolu'nun farklı bölgelerinden gelen ekiplerin hepsi kadın folklorcular, bu önemli bir ayrıntı. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bize emanet ettiği Cumhuriyet'in ilkelerine bağlı kalarak ve bağlılığımızı, yaptığımız eylemlerle ve yaptığımız bu tür etkinliklerle onu yaşatmaya devam edeceğiz. Onun bize emanet ettiği Cumhuriyet'i yaşatmaya devam edeceğiz. Mustafa Kemal'in askerleri olmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

GAZİEMİR BELEDİYESİ'NDEN

YENİLİKÇİ SOSYAL PROJELER

PORTA GAZİEMİR

Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda'nın kamusal alanları genişleterek halkın sağlıklı gıdaya ve kaliteli hizmete ulaşabileceği tesisler açma hedefiyle hayata geçirdiği Porta Gaziemir, restoran ve kafeterya hizmetinin yanı sıra sosyal bir projeyi de içinde barındırıyor. 2 bin 800 metrekarelik açık alan üzerinde kurulan 420 metrekarelik kapalı alanı bulunan Porta Gaziemir, dezavantajlı kadınların istihdamına yönelik bir girişimi de içinde barındırıyor. Projede yer alan Mutfak Sanatları Atölyesi'nde kadınlar, uzman eğitmenlerden gastronomi eğitimi alıyor.

Gaziemir Üretici Kadınlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'ne ortak kadınlar günlük 4'er saatlik vardiyalarda Porta Gaziemir'in mutfağında üretim yapıyor. Kadınlar, Gaziemir Kadın Kooperatifi'yle yapılan protokol kapsamında hem çalıştıkları saatlerin ücretini alırken hem de sosyal güvenceli iş olanağına kavuşuyor. Aynı anda 16 kadının çalışabildiği mutfakta, kadınlar tarafından üretilen ürünler, belediyenin kafeterya işletmesinde servis ediliyor. Kadınların ürettikleri raf ömrü uzun ürünler de projede yer alan Zeytin Evi'nde satış sunuluyor.

Gaziemir Belediyesi ekonomik yönden dezavantajlı yurttaşlara destek vermek, kadın istihdamına katkı koymak amacıyla yaşama geçirdiği projeleri ile dikkat çekiyor. Yapılan her projede mutlaka bir sivil toplum kuruluşunun iş birliği hedefleniyor, katılımcı anlayış ve ortak akılla projeler yürütülüyor.

Başkan Halil Arda'nın yaşama geçirdiği Porta Gaziemir, Sosyal Market projeleri, Gaziemir Gönüllü Kadınlar Derneği ve Gaziemir Üretici Kadınlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi sosyal dayanışmayı ön planda tutarak ilçe halkının yaşamlarına olumlu yönde katkı sağlamaya hedefliyor.

İYİLİK KAPISI

SOSYAL MARKET

Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda'nın sosyal belediyecilik anlayışıyla yaşama geçirdiği Sosyal Market, ekonomik dar boğaza düşen yurttaşlara nefes aldırıyor. Sosyal Market'te,

yardımseverlerin yaptığı bağışlar, belediye eliyle ihtiyaç sahiplerine ulaştırılıyor. 1 yılda 729 ailenin yararlandığı Gaziemir'in "İyilik ve dayanışma merkezi" Sosyal Market'ten destek almak için belediyeye başvuran ve ihtiyaç sahibi olduğu belirlenen ailelere puan yüklü bir kart veriliyor. Kart sahibi aile, Sosyal Marketi ziyaret ederek kartındaki puan karşılığında gıda, temizlik ürünü ve giysi gereksinimlerini ücretsiz olarak karşılayabiliyor. Gaziemir Gönüllü Kadınlar Derneği de topladığı bağışlarla Sosyal Market'in işleyişine katkı koyuyor. Gaziemir Gönüllü Kadınlar Derneği Başkanı Deniz Arda liderliğinde yürütülen çalışmalar kapsamında, bir yılda Sosyal Market'e 14 çeşit gıda, 9 çeşit temizlik ürünü olmak üzere 23 kalemde 32 bin 558 adet aynı bağış yapıldı. Derneğin yaptığı bağışların parasal karşılığı ise 219 bin 874 lira oldu. Yardımlardan yararlanmak ya da bağış yapmak isteyenler 0 232 999 0251 – 1201 (dahili) numaralı telefonu arayarak detaylı bilgi alabiliyor.

“YOKSULLUĞU YOK ETMEK İSTİYORUZ”

Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda, vitrine çıkaracakları sosyal demokrasi temelli projelerinin çok önemli olduğunu vurguluyor. Tüm projelerinin birbirine bağlı olarak yürütüldüğünü kaydeden Arda, “Her sürdürülebilir sosyal proje için bir sivil toplum örgütünün iş birliğinin gerekliliğine inanıyoruz. Bu doğrultuda Sosyal Market’i yaşama geçirmeden iş birliği yapacağı Gaziemir Gönüllü Kadınlar Derneği’nin kuruluşuna öncülük ettik. Porta Gaziemir için de Gaziemir Üretici Kadın Kooperatifi’yle iş birliği yaparak kadınların üretime katılmasını sağladık. Bu iki örnekte de bir sivil toplum örgütü ile sosyal projenin eşleşmesini sağladık. Verdiğimiz hizmetlerin temelinde **‘yoksulluğu yönetmeyi değil yoksulluğu bitirme’**yi amaçlıyoruz. Ülkemizdeki hem istihdam sorununu hem de yoksulluk sorunlarına ilçe belediyesi olarak çözüm getirmenin yollarını arıyoruz. Bu hizmetlerimizle her zaman vatandaşlarımızın yanında oluyoruz. Olmaya da devam edeceğiz” dedi.

Dikili Belediyesi

tarımsal kalkınma için

kolları sıvadı

Dikili Belediye Başkanı Adil Kırgöz, ilçede üreticinin kalkınması ve çiftçinin ekmeğinin büyümesi için kooperatifleşmeyi önemsediklerine vurgu yaptı. Kırgöz “Toprağından bereket fışkıran Dikili’ mizde tarımı daha güvenli, adil, hak ettiğini alan ve geleceğe umutla bakan insanlarımız için yeşerteceğiz” diyor

Çiftçi bir ailenin evladı olduğunu, çalışmalarından kalan zamanda sık sık toprakla uğraştığını belirten Dikili Belediye Başkanı Adil Kırgöz, yaşanan pandemi sürecinde tarımsal üretimin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha ortaya çıktığını belirterek, üreticinin kalkınması ve kooperatifleşme için çalışmalarını hızlandırdıklarını söyledi.

Makam kapılarını halka açan Dikili Belediye Başkanı Adil Kırgöz, her yaştan ziyaretçilerini makamında ağırladıktan sonra günün belli zamanlarında da çat kapı ziyaretlerini gerçekleştirmeye devam ediyor. İlk çat kapı ziyaretini sahada çalışan personeline yapan Başkan Kırgöz, ikinci ziyaretini de tarladaki üreticilere yaptı.

“GÖNÜL KAPILARINI AÇTIK”

Kırgöz, Dikili'nin kalkınmasının toprağına sahip çıkan mutlu bir halk yaratmaktan geçtiğini belirterek, “Mutlu çalışan, mutlu esnaf, mutlu üretici, mutlu bir halk yaratırsak mutlu bir Dikili yaratırız. Her şey insana dokunmakla başlar. Onları anlamak için onlarla yaşamak, gülmek, konuşmak, derdine dertlenmek, ter dökmek gerekir. Nasıl esnaf ziyaretimizde esnafımızın çayını içiyorsak, tarlada ekin eken çiftçimizin de çapasında yer alırız. Ben bu topraklarda büyüdüm. Köylümün emeğini, çilesini iyi bilirim. Onlara sahip çıkmak demek toprağına sahip çıkmak demektir. Bu bilinçle üreticimizle bir aradayız. Toprağına dokunduk, bütünleştik, bir nebze de olsa alın terine ortak olduk. Sohbet ederek istek ve taleplerini not aldık. Şimdi onların talepleri doğrultusunda çalışmalarımızı hayata geçireceğiz” dedi.

VATANDAŞLARA 20 BİN FİDE DAĞITILDI

Dikili Belediyesi kentte korona virüs salgınına karşı mücadelesini sürdürürken, dayanışma ruhu ile de hemşerilerinin yanında olmaya devam ediyor. Bu kapsamda vatandaşlara 20 bin adet sebze fidesi dağıtıldı.

Sebze fidesi dağıtımına katılan Dikili Belediye Başkanı Adil Kırgöz, “Dünyaı etkisi altına alan korona virüs salgınına karşı büyük bir mücadele verirken dayanışma ruhumuz ile hemşerilerimizin de yanlarında olmaya devam ediyoruz. Bu süreç bize tarımın ne kadar önemli olduğunu da gösterdi. Hemşerilerimizin üretime ve tarıma sıkı sıkıya bağlanmalarına vesile olmak amacıyla 20 bin adet sebze fidesini vatandaşlarımızla buluşturduk” dedi.

Çiftçi bir ailenin evladı olduğunu, çalışmalarından kalan zamanda sık sık toprakla uğraştığını belirten Başkan Kırgöz, gıda tedarikli üretimin önemini belirterek “Evlerimize kapanmak zorunda olduğumuz bu günlerde lüks tüketimden çok gıda tedarikli üretimin önemini bir kez daha fark ettik. Lüks tüketimin hayatımızda olmaması ile bir şeyin değişmeyeceğini öğrendik. Ama asıl öğrendiğimiz şey ise temel gıda maddelerinin ne kadar elzem olduğu. İşte bu yüzden yüzümüzü bir kez daha toprağına döndük. İnanıyorum ki hem ilçemizde hem de ülkemiz genelinde her türlü zorluğun üstesinden tarımda üretimle gelebiliriz. Bunu Dikili’de hayata geçireceğiz. İşte o zaman göreceğiz ki biz bize yeteriz” diye konuştu.

KOOPERATİFLEŞMENİN ÖNEMİ KONFERANSINA YOĞUN KATILIM

Dikili Belediye Başkanı Adil Kırğöz'ün ev sahipliğinde gerçekleşen "Kooperatifleşmenin Önemi" adlı konferansa Köy-Koop İzmir Birliği Başkanı Neptün Soyer, İzmir Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Ertuğrul Tuğay, S.S. Örenli Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Yönetim Kurulu Üyesi Arif Yılmaz konuşmacı olarak katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Dikili Belediye Başkanı Adil Kırğöz, ilçede üreticinin kalkınması ve çiftçinin ekmeğinin büyümesi için kooperatifleşmeyi önemsediklerine vurgu yaptı. Kentteki tüm üreticilerin kaderini değiştirecek önemli adımların atıldığını ifade eden Başkan Kırğöz, "Güzel ilçemiz Dikili sahil kenti olmasının yanı sıra bir tarım kentidir. Böylesine önemli bir toprak zenginliği içinde Dikili Belediyesi olarak kooperatiflere bakış açımız nettir. Üreticinin kalkınması, çiftçinin ekmeğinin büyümesi kooperatiflerin etkin olmasından geçiyor. Yerel ekonomileri güçlendiren, yaşam şartlarını iyileştiren, yoksulluğun azaltılmasında etkin bir araç olan kooperatifçiliği önemsiyoruz. Bu kapsamda üzerimize düşen her türlü desteği vermeye hazırız. İzmir Büyükşehir Belediyemizin desteği, Köy-Koop İzmir'in deneyimi ile Dikili'mizde kazanan çiftçimiz ve üreticimiz olacak. Toprağından bereket fışkıran bu coğrafyada tarımı daha güvenli, adil, hak ettiğini alan ve geleceğine umutla bakan insanlarımız için yeşerteceğiz" dedi.

"TÜRKİYE'YE ÖRNEK İZMİR"

Köy-Koop İzmir Birliği Başkanı Neptün Soyer ise Türkiye'nin dört bir yanında yaptıkları çalışmalarını gerçekleştirdiği sunum ile anlattı.

Gönüllük esasıyla başlanan kooperatifleşmenin Türkiye'de nasıl başladığını ve gelinen noktayı da gözler önüne seren Soyer, "Kooperatifçiliğin ne olduğunu, bu topraklarda nasıl başladığını, nasıl devam ettiğini, nerede hatalar yapıldığını iyi bilmemiz gerekiyor. Kooperatifler gönüllülük esasıyla kurulan ama ticaret yapan kurumlardır. Dünyada ileriye gitmiş ülkelerin kendi kalkınmalarını sağlamalarının birinci koşulu o memlekete gönül vermekten geçmektedir. Bu gönüllülük esası bir sektör aslında, üçüncü sektör diyorlar buna dünyada. Bu üçüncü sektörde elemanları var, bizler. Biz, bir öğretmen olabiliriz, bir yerde memur olabiliriz, bir fabrika işçisi olabiliriz, belediye başkanları zaten gönüllü ama her ne iş yapıyorsak önce gönülümüzü koymamız lazım.

Para kazanılacak bir işte de gönlünüz olmadan iş olmuyor. O gönüllükte bir araya gelip el ele vermekten geçiyor. Bir avuç zeytinin bir anlamı var mı? Bana bir getirisi var mı? Belki bir damla. Ama biz, hepimiz bir araya geldiğimizde, o avuçlarımızı birleştirdiğimizde bu memleketeye bir faydası var mı? Hem bize hem de bu memleketeye çok daha b ü -

yük faydaları var. O yüzden kooperatifçilik işte böyle bir araya gelip el ele tutuşmak ve öncelikli olarak gönüllü olmaktır. Biz İzmir’de kooperatifler olarak her türlü desteği vermeye çalışıyoruz. Çünkü biliyoruz ki İzmir aslında Türkiye’de bunu en iyi yapan şehir, en öncü şehir. Kadını ile erkeği ile el ele tutuşmayı en iyi biz becerebiliyoruz ve Türkiye’ye de örnek olabiliriz” ifadelerini kullandı.

“KIRSAL KALKINMANIN BAŞKENTİ”

İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak İzmir genelinde ve kırsalda yaptıkları çalışmaları aktaran İzmir Büyükşehir

Belediyesi Tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Ertuğrul Tugay da, “İzmir Büyükşehir Belediyesi yerel yönetim olarak Türkiye’de birçok ilke imza attı. Tarım Daire Başkanlığı’nı Türkiye’de ilk kuran İzmir Büyükşehir Belediyemizdir. Sözleşmeli üretim modeliyle kooperatiflerden ürün olarak destek sağlamaya çalışan yine büyükşehir belediyemizdir. Ayrıca büyükşehir belediyemiz ihtiyaç duyduğu ürünlerin tamamını kooperatiflerden temin etmeye çalışıyor. Başka bir tarım mümkün uygulamaları ile üreticinin ürüne değer katmaya çalışıyoruz, verimini arttırmaya çalışıyoruz. Onun işlenmesi için değer bulması için çalışıyoruz. İlk değil son ürün olarak satılması için pazara ulaşması için çalışıyoruz. Yaptığımız çalışmalar ile kırsalda kalkınmanın başkenti İzmir olmuştur” diye konuştu.

KOOPERATİFLEŞMENİN ÖNEMİNİ ANLATMAK İÇİN İL İL GEZİYOR

ESKİYÖRÜK:

her şey hayal etmekle **BAŞLAYACAK**

Tire Süt Kooperatifi'nde ortaya koyduğu proje ve uygulamalarıyla ülke çapında büyük ilgi gören bir kooperatifleşme modeli oluşturan Mahmut Eskiörük, kooperatifleşmenin gelişmesi için Anadolu'yu şehir şehir dolaşarak üreticilere birlikte hareket etmenin önemini anlatıyor

"Dünyada barışı sağlamanın ve açlığı önlemenin yolu kooperatifleşmedir" diyen Tire Süt Kooperatifi Başkanı Mahmut Eskiörük son 10 yılda Batman'dan Çanakkale'ye, Iğdır'dan Zonguldak'a kadar binlerce üreticiyle bir araya gelerek kooperatifleşmenin önemini anlatıyor.

Pandemi nedeniyle ara verdiği kooperatifçiliği yaygınlaştırma çalışmalarına geçtiğimiz günlerde tekrar kaldığı yerden devam eden Eskiörük, Muş'ta, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın düzenlediği "Kırsalda daha iyi bir yaşam için kooperatifçilik paneli"ne katıldı.

Muş'ta, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı iş birliği ile "Kırsalda daha iyi bir yaşam için kooperatifçilik paneli" düzenlendi.

Kooperatifçilik ile ilgili deneyim-

lerini aktaran Tire Süt Kooperatifi Başkanı Mahmut Eskiörük "Hayal olmadan, gerçeklere ulaşamaz. İnsan önce hayal eder. Tasarladıklarını beyninizde canlandırır, sonra da hayata geçirirsiniz. Yapacaklarınıza öncelikle kendiniz inanmalısınız, yoksa sizin inanmadığınız bir şeyi başarabileceğinizi kimseye anlataamazsınız.

"BEN DEĞİL BİZ DİYECEĞİZ"

Kooperatifin yönetim kuruluna arkadaşlarımla bir seçildiğimde, bazı çevreler 'Süt hayvancılığında küçük işletmelerle bir yere varılmaz, bu yapı ekonomik değildir' diyordu. Bu yüzden de hayvancılıkta büyük kapasiteli kuruluşlara teşvik verilmesi öğütleniyordu. Ben çocukluğumdan beri çiftçiliğin, hayvancılığın içinde, köylülerimle birlikteyim ve ülkemdeki tarım yapısının da yüzde 90'ının küçük ve orta ölçekli aile işletmelerinden meydana geldiğinin de en

canlı kanıtlarından biriyim.

Anadolu bu haliyle bu ülkeyi Cumhuriyetin kurulduğu günden bugüne kadar insanıyla, ekonomisiyle, sanayisiyle besleyip ayakta tutmuştur. Öyleyse küreselleştirilen dünyada da dev kuruluşların büyük sermayelerin karşısında da şimdi neden dimdik ayakta kalmasın dedik. Gücümüzü birleştirip küçük işletmelerle bu dünya düzeninde üretimimizi sürdürebileceğimize inandık. Kooperatifçiliğin yararlarını ortaklarımıza anlatıp ilkelerimizden ödün vermeden "Ben" değil "Biz" diyerek sırt sırta vererek 2000 ortağa erişip birlikten doğan gücün eseri olan bugünlere ulaştık.

Sizler de birlikte hareket ederek büyükler karşısında birbirinizi koruyarak ayakta kalabilirsiniz. Türkiye'nin her ilçesinde bir Tire Süt Kooperatifi oluşturursak tarım ve hayvancılıkta Dünyaya kafa tutarız" dedi.

SENGEL: GIDA EGEMENLİĞİ İÇİN MEŞALEYİ YAKTIK

Efes Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel; “Üreticilerimize hem fide hem danışmanlık hem de gerektiği yerde gübre desteği vereceğiz. Bu şekilde gerçekten gıda egemenliği anlamında söz söyleme hakkına sahip olacağız. Efes Selçuk’tan doğal, adil ve sağlıklı gıdaya erişim için, gıda egemenliği için bir meşale yakacağız” dedi

Efes Selçuk Belediyesi, adil ve sağlıklı gıdaya erişim için bir dizi projeye imza attı.

Bu projelerden biri de tarımsal üretim ile ülke ihracatına katkı sunan çiftçilere sağlanan olanakların başında, DeppoEfes soğuk hava deposu hizmeti geliyor. Çiftçiler, soğuk zincir kırılmaksızın ürünlerini Efes Selçuk Belediyesi tarafından işletilen DeppoEfes’te muhafaza edebiliyor, arzu ettiklerinde kazanca dönüştürebiliyor.

Geleneksel aile tarımını sürdürmek için gayret eden küçük üreticilere yönelik ise, tarım ve gıda alanındaki köklü sorunlara yönelik kalıcı ve sürdürülebilir çözümleri hayata geçirmek için Efes Tarlası Yaşam Köyü model projesi kapsamında pek çok alanda hizmet veriliyor.

Kaybolmaya yüz tutmuş yerel ürünlerin de aralarında bulunduğu yüzlerce atalık tohumu toplayarak oluşturulan Tohum Merkezi’nde çoğaltılan yerel tohumlar doğrudan veya fide haline getirerek, köylerdeki küçük üretici çiftçilere veriliyor.

Ürünlerine alım garantisi verilen küçük üretici çiftçilerin üretimlerini doğal yöntemlerle sürdürülebilmeleri için, kentteki bitkisel atıklardan elde edilen kompost gübreler üreticilerle buluşturuluyor. Yine küçük üreticilerin ürünlerini satın alarak Efes Tarlası Bakkalı’nda halka satışa sunuluyor veya Efes Selçuk Belediyesi’nin aş evinde değerlendirilerek ihtiyaç sahibi yurttaşların sofrasına ulaştırılıyor.

Bildiklerinizin
ÖTESİNDE...

Avrupa'nın
en yüksek yapısal
çelik binası

BİVA

T O W E R

Kusursuz kalite
İZMİR'in tam kalbinde

ata mirası

tohumlar

TİRE

TOPRAĞIYLA

BULUŞTU

**Tire Belediye Başkanı Salih Atakan Duran karakılçık çeşidi,
bin yıllık yerli buğday tohumunu toprakla buluşturdu**

Tire Belediyesi'ne ait Kahrat'ta bulunan 50 dekar arazi üzerine 1 ton karakılçık buğdayı tohumu ekildi. Traktörün direksiyonuna geçen Başkan Salih Atakan Duran, buğday tohumu ekimi öncesinde "Gelecek nesillere Ata yadigarı tohumları miras bırakmak öncelikli hedeflerimizden biridir. Tire Belediyesi olarak kendi arazimizde buğday ekimini ilk defa gerçekleştiriyoruz. Tire Belediyesi artık kendi buğdayını üreten bir belediyedir, bol ve bereketli olsun" ifadelerini kullandı.

TOHUMLAR BÜYÜKŞEHİRDEN

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ata tohumu karakılçık buğdayının üretimini İzmir'de yeniden hayata geçirmesiyle başlayan Karakılçık Buğdayı Ekim Şenliğine Tire Belediyesi de dahil oldu. Tire'de 50 dekarlık arazide ekim başladı. Tarlaya ilk tohumlar Tire Belediye Başkanı Salih Atakan Duran, eşi Necibe Duran, Belediye başkan yardımcısı Halil Doğukan Eroğlu tarafından ekildi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ve Tire Belediye Başkanı Salih Atakan Duran Tire Belediyesi'ne ait arazide ekilen Ata mirası karakılçık buğdayının hasadını yaptı. İzmir Köy-Koop Başkanı Neptün Soyer ve Necibe Duran da hasatta başkanlara eşlik etti.

Hasat sırasında konuşma yapan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer "Tire Belediyesi ile iftihar ediyorum" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bölge üreticilerini her zaman desteklediğini ifade eden Tire Belediye Başkanı Salih Atakan Duran "Üreticilerimize desteği ve bugün ilçemize teşrifleri için Tunç Soyer Başkanımıza teşekkür ederim. İl ve ilçe belediyeleri olarak ortak projelerimiz ve tespit ettiğimiz eksikliklerin giderilmesi noktasında çalışmalarımız devam edecektir" dedi.

SOYER "MİLLİ TARIM BUDUR"

Bu topraklarda artık ata mirası tohumlar ekildiğini belirten İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer "Zamanında ekilen Karakılçık buğdayının hasadı için buraya geldik. Karakılçık buğdayı bizlerin öz, yerli ürünüdür, asıl milli tarım budur ve bunu yapan İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Tire Belediyesi'dir" diyerek Tire Belediyesi ile iftihar ettiğini söyledi. Soyer, Tire Belediye Başkanı Salih Atakan Duran başta olmak üzere tüm belediye emekçilerine teşekkür ettiğini de sözlerine ekledi.

Kavacık'ta özlenen buluşma

Her yıl binlerce İzmirli'nin akın ettiği Kavacık Üzüm Festivali, 1 yıllık aranın ardından yeniden İzmirli'nin buluşma adresi oldu. Etkinliğe siyasetçiler, yerel yöneticiler, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, meclis üyeleri, muhtarlar ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Resmî tören öncesi katılımcılar, festival kapsamında açılan üretici stantlarını gezerek köylülere bol kazanç dileklerini iletiler, Uluslararası Suluboya Ressamları Derneği üyelerinin performanslarını izlediler. Katılımcılar ayrıca, Karabağlar Belediyesi tarafından bakımı yapılan, çevresi düzenlenerek turizme kazandırılan tarihi çınarı da ziyaret ettiler. En az 500 yıllık olduğu tahmin edilen çınarın dibinden kaynayan pınarın suyundan tattılar.

TARIM VURGUSU

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan Kavacık Muhtarı Mustafa Öztürk, köye yaptığı destekler nedeniyle Başkan Muhittin Selvitopu ve Karabağlar Belediyesi'ne teşekkür etti. Başkan Selvitopu da konuşmasında, tarımın önemine dikkat çekti. Geçmişte vatandaşların şeker pancarı, üzüm, tütün gibi birçok ürünün getirisiyle geçimlerini sağladığını, çocuklarını okuttuğunu hatırlatan Başkan Selvitopu, "Bu yönüyle baktığımızda ülkemizde tarımın daha fazla desteklenmesi ve geliştirilmesi gerekiyor. Karabağlar Belediyesi olarak biz, sınırlarımız içinde var olan bu değeri hak ettiği noktaya taşımak hedefiyle yola çıktık. Bugün Kavacık Üzümü her zamankinden daha fazla tanınıyor ve köyümüze ekonomik getiri sağlıyor. Bu nedenle üzerimize düşeni yapmaya ve bunu daha ileriye taşımaya devam edeceğiz" dedi.

ÜZÜM YARIŞMASI YAPILDI

Konuşmaların ardından Kavacık Üzüm Yarışması Ödül Töreni gerçekleştirildi. Yarışmada birinciliğe Kavacıklı üreticilerden Emine Yıldırım, ikinciliğe Hanife Yıldırım, üçüncülüğe de Ahmet Uslu değer görüldü. Kazananlara ödülleri CHP İzmir milletvekilleri Tacettin Bayır, Mahir Polat, Kaymakam Cemil Özgür Öneği ve Başkan Muhittin Selvitopu verdi. Başkan Selvitopu ayrıca yarışmanın seçici kurul üyelerine "Doğa Dostu Sertifika" sundu.

RENKLİ ETKİNLİKLER

Festival programı kapsamında TRT İzmir Radyosu Türk Halk Müziği Sanatçısı Ali Çakar, sevilen türküleri izleyicilerle birlikte seslendirdi. Ayrıca gün boyu çocuklara ve yetişkinlere yönelik atölye çalışmaları, bando ve animasyon gösterileri gerçekleştirildi. Uluslararası Suluboya Ressamları Derneği üyeleri performanslarını sergiledi. Üreticilerin başta üzüm olmak üzere Kavacık'ta ürettiği sebzeler, meyveler ve el emeği ürünler konuklarla buluştu.

GELECEK YIL BULUŞMA DİLEĞİYLE...

İzmirli'nin bu festivali ne kadar özlediğini Kavacık sokaklarını doldurarak gösterdiğine dikkat çeken Başkan Selvitopu, "İçinde bulunduğumuz salgın dönemine rağmen yaşanan bu yoğun ilgi bizleri çok mutlu etti. Eşsiz lezzete sahip üzümümüzü ve yöreye özgü değerlerimizi koruyup geleceğe taşımaya kararlıyız. Umarım tüm konuklarımız keyifli zaman geçirmişlerdir. Gelecek yıl salgının tamamen geçtiği bir ortamda, daha coşkuyu bir şekilde kutlayacağımız festivalimizde buluşmayı diliyorum" dedi.

Kavacık Kentsel Tasarım Projesi'ni de yaşama geçireceklerini vurgulayan Başkan Selvitopu, "Bunun için köyümüzde yürütülen altyapı çalışmalarının tamamlanmasını bekliyoruz. Daha sonra köy meydanından başlayarak fiziki dokuyu aslına uygun şekilde yenileyeceğiz" diye konuştu.

Karabağlar Belediyesi'nin Kavacık Üzümü için Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan almaya hak kazandığı coğrafi işaret belgesinin önemi, düzenlenen seminerle yöre halkına anlatıldı.

ŞİMDİ HEDEF AVRUPA

Kavacık Köy Meydanı'nda gerçekleştirilen bilgilendirme etkinliğinde konuşan Karabağlar Belediye Başkanı Muhittin Selvitopu, "Avrupa Birliği'nin coğrafi işaretini de almak üzere yola çıktık. Kavacık'a özgü bu üzümü dünyaya tanıtmaya kararlıyız" dedi.

Coğrafi İşaret Tanıtımı ve Bilgilendirme Semineri'ne Başkan Selvitopu'nun yanı sıra meclis üyeleri, Kavacık Muhtarı Mustafa Öztürk, Kavacık Köyü Kadın Kooperatifi Başkanı Nurten Özkan, üretici kadınlar başta olmak üzere yöre halkı katıldı. Coğrafi işaretle ilgili kısa bir sunum yapıldıktan sonra konuşan Nurten Özkan ve Muhtar Öztürk, üreticiye desteklerinden ötürü Başkan Selvitopu'na teşekkür etti.

SALGINA RAĞMEN...

Başkan Selvitopu da konuşmasında, toplum sağlığını korumak için koronavirüs salgınına karşı yoğun bir mücadele verdiklerini, buna rağmen belirli işleri ihmal etmediklerini vurguladı.

Bunlardan birinin Kavacık Üzümü'nün dünyaya tanıtılması olduğuna dikkat çeken Başkan Selvitopu, "Bu üzümü sadece Türkiye'ye değil dünyaya tanıtmayı hedefliyoruz. Bunun yollarından biri de coğrafi işareti almaktır. Uzun bir süreç yaşandı. Kavacık Üzümü'nün coğrafi işareti şimdiden Kavacıklılara, yöremize hayırlı ve uğurlu olsun" dedi.

Dünyanın bilişim çağını yaşadığını hatırlatan Başkan Selvitopu, "Bilgisayar ortamında İzmir

incelendiğinde ya da ziyaret edildiğinde, Kavacık'ın coğrafi işaretini herkes görecektir. Bunu önce Avrupa Birliği'ne sonra dünyaya yaymak için ikinci süreci başlatıyoruz. Avrupa Birliği'nin coğrafi işaretini de almak üzere yola çıktık. Bununla ilgili çalışma başladı. İnşallah bu dönem içinde almış olacağız. Bu da Kavacığımıza yeni bir heyecan ve ekonomik değer katacak" diye konuştu.

TARIMA SAHİP ÇIKMAK

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Köylü Milletinin Efendisidir" sözünü temel alarak kırsal kalkınmayı sağlamayı hedeflediklerini vurgulayan Başkan Selvitopu, şunları söyledi:

"Tarımın önemini bu pandemi sürecinde bir kez daha gördük. Biz tarım ülkesiyiz. Üretimi artırmamız ve tarımı geliştirmemiz gerekiyor. Bunu ne kadar başarırız toplum olarak o kadar yarar görürüz. Kavacık Üzümü'ne sahip çıkmamızdaki bakış açımız budur. Onu ekonomik bir değere dönüştürerek, sizlerin alın terlerinizin karşılığını almanızı sağlamak."

Konuşmaların ardından Destek Patent Marka Kurumu İzmir Bölge Müdürü Süleyman Zemin, Kavacıklılara, coğrafi işaretin önemi ve yaratacağı katma değere ilişkin ayrıntılı sunum yaptı. Başkan Selvitopu, Zemin ve Destek Patent Kurumsal Müşteri Yöneticisi Tolga Bilgehan'a katılımcı teşekkür belgesi; Kooperatif Başkanı Nurten Özkan'la Muhtar Mustafa Öztürk'e de coğrafi işaret tescil belgesi verdi.

Karabağlar Belediyesi'nden **Kooperatiflere Destek**

Korona virüs salgınına karşı sistemli ve etkin bir mücadele yürüten Karabağlar Belediyesi, bu süreçte tarımın belkemiği konumundaki kooperatifleri de unutmuyor.

İlçedeki parkları rengârenk çiçek ve bitkilerle donatan Karabağlar Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 3 ayrı kooperatiften mevsimlik çiçek, çalı, yer örtücü bitki ve hazır rulo çim aldı. Böylece hem ilçenin güzelleşmesi sağlandı hem de yerel kalkınmaya destek verildi. S.S. Ödemiş Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, S.S. Bademler Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Bayındır Çiçek Üreticileri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ile sözleşme imzalayan Karabağlar Belediyesi, 20 bin metrekare hazır çim, 15 bin mevsimlik çiçek ve 17 bin 572 adet çalı, yer örtücü bitki alımı gerçekleştirdi.

Ayrıca korona virüs nedeniyle zor durumda olan vatandaşlara da gıda yardımları devam ediyor. Bu kapsamda Belediye Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, ilçe sınırlarındaki ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıtılmak üzere kuru gıda ürünlerinin yer aldığı kolileri, Tarım Kredi Kooperatifleri İzmir Bölge Birliği Müdürlüğü 220 Sayılı Güzelbahçe Tarım Kredi Kooperatifi'nden satın aldı.

Karabağlar Belediyesi, ilçeye bağlı Kavacık Köyü'nde kurulmasına öncülük ettiği S.S. Kavacık Kadın Girişimi, Üretim ve İşletme Kooperatifi'ni de ürün alımlarıyla destekliyor.

Karabağlar Belediye Başkanı Muhittin Selvitopu, kırsal kalkınma için kooperatiflere özel önem verdiklerini vurgulayarak, "Yaşadığımız bu salgın süreci, tarımsal üretimin denli önemli olduğunu tüm dünyaya anlattı. **Karabağlar Belediyesi olarak yıllardır üreticinin yanında olmaya gayret ediyoruz.** Olanaklarımız ölçüsünde destek olmaya da devam edeceğiz" dedi.

SEFERİHİSAR BELEDİYESİ'NDEN *yerel tohumdan* 100 BİN FİDE

Seferihisar'da "Başka bir tarım mümkün" projesi kapsamında, 2011 yılından itibaren hizmet veren Can Yücel Tohum Merkezi'nde üretilen 100 bin yerel fide vatandaşa dağıtıldı.

Dağıtılan biber, domates, patlıcan ve lavanta fideleri 45 dakika içinde tükendi.

2011 yılında Tohum Takas Şenlikleri'ni başlatan ve Türkiye'ye yayılmasına öncülük eden Seferihisar Belediyesi, yerel tohumun yaşaması için çalışmaya devam ediyor; yerel tohumun sürdürülebilirliğini arttırmak amacıyla Can Yücel Tohum Merkezi'nde 100 bin adet fide vatandaşlara ücretsiz bir şekilde dağıtıldı.

Seferihisar Belediye Başkanı İsmail Yetişkin 100 bin fide dağıtımını ilgili yaptığı açıklamada "Bu hikaye İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız Tunç Soyer ile başladı, tohum bankası yapalım, kaybolmaya yüz tutmuş tohumları bir yerde biriktirelim ve gelecek nesillere taşıyalım diyerek yola çıktığımız bir projeydi, ünlü şairimiz Can Yücel'in böyle bir vasiyeti olduğunu duyunca adını gururla Tohum Merkezimize verdik, ardından her yıl tohum takas şenlikleri yapmaya başladık, ama iki yıldır pandemi nedeniyle yapamaz duruma geldik, bizde burada herkeşe yüzde yüz yerli atalık tohumlardan ürettiğimiz yirmi dört çeşit 100 bin adet fide dağıtıyoruz" dedi.

HİNDİ BELEDİYEDEN ÜRETİP KAZANMAK ÇİFTÇİDEN

Seferihisar Belediyesi'nin hayata geçirdiği hayvancılık modeli et yetiştiriciliğinde daha az yem ve daha ucuz girdilerle üretilecek hindilerin, belediye tarafından piyasaya arz edilerek kırsalda yerinde yaşayan, yerinde üretilen ve yerinde kazanılacak sürdürülebilir bir tarımın kapısını çiftçilere açıyor.

Gelişmiş ülkelerde hindi eti tüketimi yılda 8-10 kg'larda seyrederken, Türkiye'de bu oran 0,4-0,6 kg seviyelerinde seyrediyor. Hindi etinin tercih edilmesinin bir sebebi de diğer kanatlılara ve sığır etine nazaran yağ oranının daha düşük, et oranının daha fazla, kolesterol oranının çok düşük ve kalsiyum oranının

yüksekliği olarak belirtiliyor.

Salma Hindi Projesi ile birlikte Seferihisar köylerinde hindi üreticiliğini başlatarak toplumun kırmızı ete eş değer besin ihtiyacını karşılayacak alternatif hayvancılığın geliştirilmesi amaçlanıyor.

Yetiştirilen hindiler belediye tarafından satın alındıktan sonra Seferihisar Belediyesi Halk Marketleri ve Belediye Et Tazim Satış Dükkânı aracılığıyla tüketiciler ile buluşacak.

Başkan Yetişkin projenin hayvancılıkta çığır açacak bir model olduğunun altını çizirken "Çiftçilerimizi üretime katmak amacıyla hayata geçirdiğimiz Salma Hindi Proje-

miz ile ülkemizde hayvancılığa yeni bir model kazandıracamız. Bu model sayesinde et yetiştiriciliğinde daha ucuz girdiler ile tüm vatandaşların kırmızı ete eş değer besine rahatlıkla ulaşabilmelerini sağlayacağız" dedi.

SEFERİHİSAR'DA KARAKILÇIK BUĞDAY HASADI BAŞLADI

Seferihisar Belediyesi'ne ait Ata Ekmeği'nin unu olan Karakilçık Buğdayının hasadı ilk olarak Turgut Köyü'nde belediyeye ait altmış dönümlük tarlada başladı, toplamda çiftçilerin de ürettiği 350 dönüm buğday hasat edilerek ekmek ve un olarak tüketici ile buluşacak.

2011 Yılında Seferihisar'ın Gödençe köyünde bulunan bir avuç Karakilçık Buğdayı'nın yeniden verimli topraklarla buluşmasının üzerinden 10 yıl geçti. Karakilçık buğdayının kaybolmaya yüz tutmuş olan tohumunu bulup çoğaltan ve taş değirmende öğütürerek adına "Ata Ekmeği" denen ekmeği üreten Seferihisar Belediyesi, bu senenin Karakilçık buğday hasadına başladı. Tamamen doğal Karakilçık buğdayından elde edilen un ile Turgut ve Ulaş köylerinde yaşayan kadınların taş fırınlarda yaptığı ekmekler, Seferihisar Belediyesi tarafından işletilen bakkallarda tüketici ile buluşuyor.

Seferihisar Belediye Başkanı İsmail Yetişkin, bu yıl Covid-19 tedbirleri dolayısıyla Karakilçık Buğday ve Armola festivalini yapamadıklarını ancak bu süreçte her zaman köylünün yanında olduklarını belirterek "Alım Garantili Buğday" projesiyle kaybolmak üzere olan tohumu şu an bu yıl 350 dönüm tarlada üretiyoruz. Bu proje ile belediye olarak devlet için açıkladığı taban fiyatını baz alarak, açıklanan fiyatın üç mislini köylümüze veriyoruz. Bu şekilde köylümüz daha çok kazanacak ve bu sayede daha çok üretecek. Seferihisar Belediyesi olarak bu doğrultuda çalışmalarımıza devam ediyoruz, her zaman üreticimizin yanındayız" dedi.